

Rasmus Højbjerg Jacobsen og Helle Bendix Kleif

Effekten af indsatser for langtidsledige og ledige i risiko for langtidsledighed

Litteraturreview

Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning

Effekten af indsatser for langtidsledige og ledige i risiko for langtidsledighed - Litteraturreview

Publikationen kan hentes på www.kora.dk

© KORA og forfatterne, 2016

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse. Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til KORA.

© Omslag: Mega Design og Monokrom

Udgiver: KORA

ISBN: 978-87-7509-919-1

Projekt: 11033

KORA
Det Nationale Institut for
Kommuners og Regioners Analyse og Forskning

KORA er en uafhængig statslig institution, hvis formål er at fremme kvalitetsudvikling samt bedre ressourceanvendelse og styring i den offentlige sektor.

Det Nationale Institut
for Kommuners og Regioners
Analyse og Forskning

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00

Forord

Denne rapport er udført for Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering. Rapporten er en del af styrelsens igangværende arbejde med at afdække effektive indsatser i bekæmpelsen af langtidsledighed som led i udmøntningen af *Forlig om en reform af beskæftigelsesindsatsen* af 18. juni 2014. Formålet med rapporten er at finde, præsentere og vurdere evidensen af eksisterende dansk og international litteratur om indsatser over for langtidsledige og personer i risiko for langtidsledighed. De fundne studier bliver lagt ind i styrelsens vidensbank jobeffekter.dk.

Rapporten er udarbejdet af seniorforsker Rasmus Højbjerg Jacobsen og projektleder Helle Bendix Kleif, KORA og er gennemlæst og kommenteret af en ekstern og en intern reviewer. De takkes for gode og konstruktive kommentarer.

Rasmus Højbjerg Jacobsen og Helle Bendix Kleif

Juni 2016

Indhold

Resumé.....	5
1 Indledning.....	8
2 Metode	10
3 Indsatser over for langtidsledige	13
3.1 Definition af langtidsledige og forskelle i estimationsmetoder	13
3.1.1 Definition af langtidsledighed.....	13
3.1.2 Statistiske metoder i studierne	14
3.2 Studier om løntilskudsordninger.....	15
3.2.1 Gennemgang af studier	15
3.2.2 Opsamling	27
3.3 Studier om virksomhedspraktik.....	34
3.3.1 Gennemgang af studier	34
3.3.2 Opsamling	36
3.4 Studier om indsatser af typen vejledning og opkvalificering	38
3.4.1 Gennemgang af studier	38
3.4.2 Opsamling	44
4 Indsatser over for personer i risiko for langtidsledighed	50
4.1 Definition af "personer i risiko for langtidsledighed"	50
4.2 Studier om indsatser over for personer i risiko for langtidsledighed	50
4.2.1 Gennemgang af studier	50
4.2.2 Opsamling	53
5 Konklusion	55
5.1 Diskussion og forbehold	57
Litteratur.....	58
Bilag 1 Beskæftigelsesministeriets videnshierarki	61
Bilag 2 Kort beskrivelse af metodebegreber.....	62
Bilag 3 Dokumentation af litteratursøgning	64

Resumé

Langtidsledighed er et stort problem både for det enkelte individ, der let mister kontakten til arbejdsmarkedet, og for samfundet som helhed, som må acceptere en stor uudnyttet ressource og ofte også har udgifter til forsørgelse af de personer, der ikke er i arbejde.

Formålet med denne rapport er først og fremmest at præsentere resultaterne af en omfattende litteratursøgning efter evalueringer af indsatser rettet mod langtidsledige og personer i risiko for langtidsledighed. Ud over at præsentere de fundne relevante studier bliver den fundne evidens for de forskellige ordningers effekt vurderet med udgangspunkt i Beskæftigelsesministeriets videnshierarki.

Litteraturreviewet ser på effekter af indsatser over for langtidsledige, som ikke umiddelbart har andre udfordringer i forhold til arbejdsmarkedet end ledighed (såkaldt *arbejdsmarkedssparate*). Reviewet har forsøgt at identificere indsatser over for denne delmængde af den samlede gruppe af langtidsledige. Ser man på den samlede gruppe af langtidsledige, ved vi, at gruppen har en overrepræsentation af personer med få formelle kvalifikationer, kun lidt formel uddannelse, en svag arbejdsmarkedshistorie og med ikke-vestlig oprindelse. I forhold til at identificere gruppen af *arbejdsmarkedssparate* langtidsledige har søgningen været koncentreret om ledighedsperiodens varighed (long-term unemployed). Baggrundskaraktistika såsom uddannelsesniveau, herkomst mv. er ikke specificeret i søgningen, da dette resulterer i en række studier af indsatser over for ikke-arbejdsmarkedssparate langtidsledige, som ikke falder inden for dette litteraturreviews population.

De indsatser, som er repræsenteret i de inkluderede studier, er inddelt efter de hovedkategorier, som anvendes inden for den danske beskæftigelsesindsats mellem *løntilskud*, *virksomhedspraktik* samt *vejledning og opkvalificering*. Kategorien *vejledning og opkvalificering* indeholder en række forskelligartede foranstaltninger og er i både fremstilling og vurdering af evidens brudt ned i følgende tre underkategorier: samtaleforløb, kurser, projekter og opkvalificering samt ordinær uddannelse. Litteraturreviewet indeholder enkelte studier, som det ikke har været muligt at placere entydigt under en af de tre overkategorier. De er derfor inkluderet i vurderingen af den samlede evidens op til to forskellige steder.

Udfaldet for de indsatser, som inkluderes i litteraturreviewet, vil som oftest være ordinær, ustøttet beskæftigelse, dvs. beskæftigelse på lige vilkår som andre beskæftigede individer. Enkelte studier ser på mindre konventionelle udfaldstyper såsom stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, årlig indkomst, social integration samt overgang til længerevarende opkvalificeringsprogrammer.

Litteraturreviewet indeholder afslutningsvist en gennemgang af fire studier, som evaluerer indsatser over for en bredere målgruppe af ledige i risiko for langtidsledighed. Afsnittet afspejler ikke en udtømmende søgning efter studier vedrørende gruppen af ledige i risiko for langtidsledighed. Dette kræver en række særskilte litteratursøgninger med udvalgte baggrundskaraktistika i centrum og ligger uden for dette litteraturreviews kapacitet. Afsnittet giver således et begrænset indblik i effekten af indsatser målrettet risikogruppen.

Metode

Litteraturreviewet er resultatet af en kombination af systematisk litteratursøgning og en mere traditionel litteratursøgning. Hvor den systematiske litteratursøgning gennemføres ved ensartede søgninger efter på forhånd udvalgte søgeord i en række databaser, er den traditionelle søgning mere "ad hoc"-baseret, dvs. at den udnytter kendskab til artikler og personer inden for områder samt baserer sig på gennemsyn af litteraturlister mv.

Den systematiske litteratursøgning sker i de relevante databaser som fx Sociological Abstract og Econlit samt danske og nordiske forskningsdatabaser.

De anvendte søgeord dækker indsatser over for langtidsledige og personer i risiko for langtidsledighed samt kvantitative analyser heraf. Herudover indgår også en gennemgang af studier fra jobeffekter.dk med henblik på at afklare, om disse studier er relevante for målgruppen langtidsledige. Endelig søges også efter studier, der gennemfører cost-benefit-analyser af indsatser over for langtidsledige.

Efter gennemlæsning af abstracts og metode- og resultat afsnit sorteres mange studier fra, først og fremmest på grund af at målgruppen for studierne ikke er langtidsledige eller personer i risiko for langtidsledighed, men ledige mere generelt. Derudover sorteres nogle studier fra på grund af metode, idet kun studier af høj kvalitet er med i reviewet. Dette betyder, at der i alle tilfælde er tale om lodtrækningsforsøg, kvasiekperimentelle metoder eller som minimum, at der kontrolleres for sammensætningen af indsatsgruppen ved vurderingen af, om en given indsats har en effekt.

Ud fra den samlede litteratursøgning har vi i alt identificeret 28 studier med relevans for reviewet. Af disse omhandler 16 studier effekten af forskellige løntilskudsordninger, 3 studier omhandler effekten af virksomhedspraktik, mens 8 studier evaluerer indsatser af typen vejledning og opkvalificering. 3 studier omhandler både løntilskud samt vejledning og opkvalificering og er med under begge overskrifter, da effekten ikke kan isoleres til enten den ene eller den anden indsats. Endelig har vi identificeret 4 studier med indsatser, der retter sig mod ledige i risiko for langtidsledighed.

Resultater

For ordninger med *løntilskud* er der overordnet set **moderat evidens** for, at løntilskud virker for langtidsledige. Dette gælder både på kort og lang sigt, selvom antallet af studier, der ser på effekterne på lang sigt, er begrænset.

Bryder man effekterne ned på løntilskud inden for forskellige områder, opnås følgende konklusioner:

- Der er **modstridende viden** om, hvorvidt løntilskudsindsatser virker bedst for kvinder eller for mænd på lang sigt.
- Der er **indikation** for, at løntilskud virker for personer med lavt uddannelsesniveau.
- Der er **indikation** for, at løntilskud virker for enlige forsørgere.
- Der er **ingen viden** om, hvorvidt løntilskud er virksom over for andre specifikke målgrupper.
- Der er **indikation** for, at visse løntilskudsordninger giver et samfundsmæssigt overskud. Disse undersøgelser er dog gennemført i udlandet.

Evidens for indsatser af typen *virksomhedspraktik*:

- *Kortsigtet effekt*: To studier finder en signifikant positiv effekt, hvoraf det ene konkluderer, at effekten er kortvarig for kvinder. Det tredje studie finder en kraftig signifikant negativ effekt på kort sigt. Samlet set vurderes der således at være en **indikation** af, at virksomhedspraktik har en effekt på kort sigt.
- *Langsigtet effekt*: Ét studie finder en signifikant positiv effekt blandt mænd, ét finder en generel signifikant positiv effekt, mens det sidste studie finder en positiv men ikke-signifikant effekt på længere sigt. Således giver dette ligeledes en **indikation** af, at virksomhedspraktik har en effekt på længere sigt.

Samlet evidens for indsatser af typen *samtaleforløb*:

- Kun et enkelt studie ser isoleret set på effekten af samtaleforløb og dybdegående interview. Efter indsatsen findes på kort sigt en signifikant og positiv effekt på enkelte udfaldsmål. 5,3 pct. flere i indsatsgruppen er således, efter deltagelse i fuld indsats, i gang med uddannelse/opkvalificering, mens 7,9 pct. flere oplever såkaldt "social integration". De langsigtede effekter er ikke målt. Studiet **indikerer** således, at samtaleforløb og dybdegående interview på kort sigt kan være en virksomhedsfuld foranstaltning over for langtidsledige på enkelte udfaldsmål.

Samlet evidens for indsatser af typen *kurser, projekter og opkvalificering*:

- Seks studier kan grupperes under denne type indsats. Samlet set og hver især indeholder studierne kombinationer af en række forskellige indsatser, hvoraf nogle har karakter af at være meget jobspecifikke (fx information om efterspørgsel på arbejdsmarkedet), mens andre er mere generelle (fx kommunikationsværktøjer).

I det første studie finder forfatterne en meget negativ kortsigtet effekt (lock-in-effekt), mens effekten på længere sigt findes at være signifikant og positiv. Det andet studie finder signifikant positive effekter på kort sigt, særligt for yngre langtidsledige og ligeledes positive langsigtede effekter for højt uddannede. Det tredje studie finder generelt signifikante, positive og langsigtede effekter. Fjerde, femte og sjette studie finder positive og signifikante effekter på både kort og lang sigt, dog med variationer i forhold til timingen i indsatsen samt med lidt forskellige udfaldsmål. Med forbehold for at kurser, projekter og opkvalificering rummer en enorm variation i sammensætning af indsatser, vurderes der at være **stærk evidens** for, at der kan opnås en både kortvarig og langsigtet effekt af denne type foranstaltning for langtidsledige.

Samlet evidens for indsatser af typen *ordinær uddannelse*:

Blot et enkelt studie ser på effekten af ordinær uddannelse. Resultatet viser, at der på lang sigt er en signifikant og positiv effekt på årlig lønindkomst, dog med forbehold for, at der gennemføres minimum to til fire semestre på højeste niveau. Studiet **indikerer** således, at ordinær uddannelse, for enkelte langtidsledige personer, kan være en virksomhedsfuld foranstaltning.

Sidste del af reviewet omhandler studier, der ser på indsatser rettet mod personer, der er i forhøjet risiko for at blive langtidsledige. Fra disse studier er konklusionen:

- Der er **moderat evidens** for, at truslen om deltagelse i aktive forløb under ledighedsperioden virker fremmende på overgangen til beskæftigelse.
- Der er **moderat evidens** for, at information om arbejdsmarkedssituationen og gode råd i forbindelse med jobsøgning virker for personer med risiko for langtidsledighed.

Med hensyn til den økonomiske gevinst ved de enkelte ordninger, så er der kun gennemført få cost-benefit-analyser af indsatser over for langtidsledige. Dog tyder de få studier, der er gennemført, på, at især oplysende indsatser (som er ret billige) kan have et positiv samfundsøkonomisk afkast. For eksempel er der gennemført et forsøg i Tyskland, hvor ledige via skriftligt materiale oplyses om konsekvenser af ledighed og mulige strategier til at komme ud af ledighed.

1 Indledning

Langtidsledighed er et stort problem både for det enkelte individ, der let mister kontakten til arbejdsmarkedet og for samfundet som helhed, som må acceptere en stor uudnyttet ressource og ofte også har udgifter til forsørgelse af de personer, der ikke er i arbejde. Det er således væsentligt og ønskeligt, at samfundet gør en ekstra indsats for at hjælpe langtidsledige tilbage i job.

I 2014 indgik den daværende regering (Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre) et forlig med Venstre, Dansk Folkeparti samt Det Konservative Folkeparti om en reform af beskæftigelsesindsatsen. Reformen trådte i kraft trinvist henholdsvis pr. 1. januar 2015 og 1. juni 2015. En del af reformen omhandler indsatsen over for langtidsledige. I reformteksten er blandt andet formuleret et ønske om en styrket indsats over for langtidsledige samt at få bedre kvalitet ind i indsatsen over for borgere i risiko for langtidsledighed (Aftale om en reform, 2014).

Forliget om en reform af beskæftigelsesindsats udgør baggrunden for nærværende litteraturreview. Det indgår i forliget, at der skal gennemføres en videns- og erfaringsopsamling af beskæftigelsesindsatser over for langtidsledige og ledige i risiko for langtidsledighed. Der foreligger således ikke noget samlet overblik over, hvilke beskæftigelsesindsatser der påvirker overgangen til beskæftigelse og uddannelse for langtidsledige og ledige i risiko for langtidsledighed. Litteraturreviewet har på den baggrund fokus på at afsøge viden om såvel danske som internationale indsatser, der har positiv effekt på de to målgrupper,

Formålet med dette review er først og fremmest at præsentere resultaterne af en omfattende litteratursøgning efter nationale og internationale evalueringer af indsatser rettet imod langtidsledige og personer i risiko for langtidsledighed. Ud over at præsentere de fundne relevante studier vil den samlede evidens for de forskellige indsatsers effekt blive vurderet med udgangspunkt i Beskæftigelsesministeriets videnshierarki.

Litteraturreviewet er afgrænset til at se på effekter af indsatser overfor langtidsledige, som ikke umiddelbart har andre udfordringer i forhold til arbejdsmarkedet end ledighed (såkaldt *arbejdsmarkedssparate*). I litteraturreviewet har vi som udgangspunkt forsøgt at identificere studier med indsatser målrettet denne delmængde af den samlede gruppe af langtidsledige. Denne sondring mellem arbejdsmarkedssparat/ikke-arbejdsmarkedssparat findes imidlertid oftest ikke i studier fra andre lande, hvilket betyder, at det i de tilfælde, hvor studiets population ikke er grundigt beskrevet, er vanskeligt at vurdere, om studierne, oversat til danske forhold, kun omfatter den arbejdsmarkedssparate del eller alle langtidsledige.

Ser vi på den samlede gruppe af langtidsledige ved vi, at der er en overrepræsentation af personer med få formelle uddannelseskvalifikationer, med en svag arbejdsmarkedshistorie og med ikke-vestlig oprindelse. I forhold til at identificere gruppen af *arbejdsmarkedssparate* langtidsledige har søgningen været koncentreret om ledighedsperiodens varighed (long-term unemployed). I de inkluderede studier defineres langtidsledighed forskelligt, herunder som:

- ledig i mindst 6 måneder
- ledig i mindst 270 dage
- ledig i mindst 47 ud af de sidste 52 uger (ligger tæt op ad den officielle danske definition, jf. ovenfor)
- ledig i mindst 12 måneder.

Baggrundskarakteristika såsom uddannelsesniveau, herkomst mv. er ikke specificeret i den endelige søgning, da dette indledningsvist resulterede i en række studier af indsatser over for ikke-arbejdsmarkedssparate langtidsledige – og dermed studier, som ikke falder inden for dette litteraturreviews afgrænsning.

Litteraturreviewet indeholder i alt 28 studier, hvoraf de 24 omhandler studier med indsatser over for langtidsledige, mens 4 omhandler studier med indsatser over for personer i risiko for langtidsledighed. Litteratursøgningen resulterede i blot tre relevante danske studier, hvilket skyldes, at en række danske studier ikke eksplicit ser på langtidsledige, men ser på hele gruppen af ledige under ét.

Størstedelen af reviewet beskæftiger sig med indsatser, der er rettet imod personer, der allerede er langtidsledige. De indsatser, som er repræsenteret i de inkluderede studier, er, med udgangspunkt i den danske beskæftigelsesindsats, kategoriseret under følgende tre hovedforanstaltninger:

- *Løntilskud*, hvor ledige ansættes i (midlertidige) job med et tilskud, der kan variere fra en lille del af lønnen op til tilfælde, hvor hele lønnen betales. Perioden, hvori løntilskuddet kan opretholdes, varierer også fra indsat til indsat.
- *Virksomhedspraktik*, hvor ledige indtræder på et job, der ellers ikke ville være oprettet, og i en periode lærer at begå sig på en arbejdsplads. Denne type af stilling er oftest ikke med løn, men derimod får den ledige fortsat udbetalt den sædvanlige understøttelse.
- *Vejledning og opkvalificering*, hvor ledige med opretholdelse af rettighed til deres ledighedsydelse kan gennemgå korte vejlednings- og afklaringsforløb eller særlige projekter og uddannelsesforløb, der har til hensigt at udvikle og afdække den lediges faglige, sproglige eller sociale kompetencer. Det kan også være ordinær uddannelse, som blandt andet omfatter almen voksenuddannelse, AMU-kurser og erhvervskompetencegivende uddannelser.

Kategorien *Vejledning og opkvalificering* indeholder, som beskrevet, en række forskelligartede foranstaltninger og er i både fremstilling og vurdering af evidens brudt ned i henholdsvis samtaleforløb, kurser, projekter og opkvalificering samt ordinær uddannelse.

De tre hovedforanstaltninger er gennemgående i arbejdsmarkedspolitikken i de fleste lande, og ordninger, der er målrettet langtidsledige, vil også kunne falde ind under de opstillede overskrifter. Litteraturreviewet indeholder dog enkelte studier, som det ikke har været muligt at placere entydigt under en af de tre hovedkategorier. Det er eksempelvis tilfældet i internationale studier, der undersøger effekten af en kombination af de ovenstående typer. Disse studier er derfor inkluderet i vurderingen af den samlede evidens op til to forskellige steder.

Udfaldet for de indsatser, som inkluderes i litteraturreviewet, vil som oftest være ordinær, udstøttet beskæftigelse, dvs. beskæftigelse på lige vilkår som andre beskæftigede individer. Enkelte studier ser på mindre konventionelle udfaldstyper, såsom stabil tilknytning til arbejdsmarkedet, årlig indkomst, social integration samt overgang til længerevarende opkvalificeringsprogrammer.

For så vidt angår konklusionerne på studiet, har vi anvendt Beskæftigelsesministeriets videnshierarki (se bilag 1) til at vurdere den samlede evidens.

Rapporten er struktureret på følgende måde: Afsnit 2 indeholder en oversigt over de gennemførte litteratursøgninger og diskussion af metoden. Afsnit 3 gennemgår de fundne studier med indsatser rettet imod langtidsledige opdelt efter, om indsatsen består af løntilskud, virksomhedspraktik eller vejledning og opkvalificering. Hvor indplaceringen af det enkelte studie ikke har været entydig, er dette beskrevet. Afsnit 4 præsenterer de fundne studier om indsatser rettet imod personer i risiko for langtidsledighed, og afsnit 5 indeholder konklusionen.

2 Metode

Dette afsnit gennemgår den metode til litteratursøgning, der er anvendt i reviewet. Der er tale om en kombination af systematisk litteratursøgning og en mere traditionel litteratursøgning. Begge disse to gennemgås nedenfor. Derudover er det en del af projektet, at KORA gennemgår databasen på jobeffekter.dk for relevans for målgrupper i dette review. Også denne proces er kort gennemgået nedenfor.

Med en litteratursøgning og gennemlæsning er det muligt at kondensere den største del af den viden, der findes på et felt. Litteratursøgning som metode har dog også nogle begrænsninger. For det første vil kun den viden, der er udgivet på et sprog, der kan forstås af den, der udfører søgningen, blive medtaget. Dette indebærer fx i dette review, at artikler, regeringsrapporter mv. publiceret på andre sprog end nordiske og engelsk ikke kommer med i den fundne litteratur. Derudover vil der også være viden, som ikke er publiceret. Dette kan skyldes, at der ikke er tradition for at publicere viden internationalt, eller at den viden, der er tale om, er så ny, at den ikke er nået at blive publiceret endnu.

For det andet kræver en god litteratursøgning en relativt høj præcision og recall. Præcision er defineret som andelen af den fundne litteratur, der er relevant, mens recall defineres som andelen af den relevante litteratur, der er fundet. Det er således "let" at få en høj recall, idet dette blot kan opnås ved at udvide søgekriterierne, indtil al relevant information er fundet, men dette betyder naturligvis, at præcisionen vil være meget lille, idet en sådan søgning vil indeholde en meget stor mængde ikke-relevant litteratur (se fx Buckland og Gey, 1995 eller Powers, 2011).

Ved gennemførelsen af dette review er afvejningen af præcision og recall sket under hensyntagen til de samlede ressourcer, der er til rådighed for reviewet. I praksis betyder dette, at ressourcerne begrænser, hvor mange studier det er muligt at kontrollere og gennemlæse abstract på. Derfor er det påkrævet, at søgningen har relativt stor præcision for at begrænse mængden af irrelevante hits. Som nævnt ovenfor kan det dog også begrænse recall, hvor de fundne studier fra den systematiske litteratursøgning da også suppleres med andre studier fra separate søgninger, jf. nedenfor.

Første del: systematisk litteratursøgning

Litteratursøgningen til denne del af reviewet er foretaget i samarbejde med en informations-specialist med kendskab til de enkelte databasers indhold og syntaks. Det, at der anvendes flere databaser, sikrer en bred dækning på tværs af faggrene, således at så meget viden som muligt inkluderes i nettolisten af fundne studier.

Der er blevet søgt i følgende databaser: EconLit, Sociological Abstracts, Social Sciences Citation Index, Danbib, Den danske Forskningsdatabase, Libris (Sverige), Bibsys (Norge) samt OECD Library. Der er søgt med en blanding af basernes kontrollerede emneord og fritekstord. Søgningerne er afgrænset til studier, der er udgivet efter år 2000.

De anvendte søgeord i de engelsksprogede databaser er:

- *Unemployment* eller *unemployed* eller *Welfare recipients* eller *Social Welfare* eller *Welfare services* eller *Social assistance*

sammen med

- *Employment* eller *employment opportunities*

sammen med

- *Effect* eller *intervention* eller *development program* eller *social program* eller *educational program* eller *result* eller *program*

sammen med

- *Quantitative methods* eller *statistic* eller *econometric*.

I de dansk/nordisk-sprogede databaser er anvendt:

- *arbejdsløs* eller *ledig* eller *dagpenge* eller *kontanthjælp*

sammen med

- *beskæftigelse* eller *job* eller *uddannelse*

sammen med

- *indsats* eller *effekt* eller *program* eller *resultat*

sammen med

- *statistik* eller *statistisk* eller *kvantitativ* eller *økonometrisk*.

I databaserne for de øvrige nordiske sprog er de danske ord naturligvis oversat til henholdsvis svensk og norsk. Der anvendes trunkering til at finde de studier, hvor ordene indgår med andre endelser mv. De præcise litteratursøgninger til den systematiske litteratursøgning er gengivet i Bilag 3.

Efter fjernelse af dubletter var det samlede resultat af søgningen i alt 506 publikationer. Disse blev herefter gennemgået i en to-trins udvælgelsesprocedure:

1. Gennemlæsning af titler og abstracts på publikationer. Dette resulterede i 106 titler, der blev vurderet til at kunne være inden for emnet.
2. Læsning af metode- og resultat afsnit og generelt gennemsyn af publikationerne. Herved blev de relevante studier reduceret til i alt 9 studier, der indgår i resultaterne i afsnit 3.

De inklusions- og eksklusionskriterier, der blev anvendt ved udvælgelsen, var:

- i) *Korrekt målgruppe*. Det forekommer ret ofte i de fundne studier, at der er tale om analyser, der er udført på den samlede gruppe af ledige inden for et bestemt område, eller at analysepopulationen er udvalgt fra de personer, der er indtrådt i ledighed i en bestemt periode. Sådanne studier er ikke medtaget i reviewet, med mindre de eksplicit vurderer en indsats kun for gruppen af langtidsledige eller gruppen af personer med risiko for langtidsledighed.
- ii) *Kvantitativ måling af høj kvalitet*. Der er nogle studier, som beskriver kvalitative aspekter af indsatsernes effekt, ligesom ikke alle studier er af lige høj kvalitet, idet nogle bruger før-efter-målinger i stedet for kontrolgruppedesign eller kvasiekperimentelt design. Vi har valgt kun at inkludere studier af høj kvalitet i reviewet, hvilket betyder, at kun studier, hvor der som minimum er kontrolleret for sammensætningen af indsatsgruppen, medtages. Der stilles dog ikke krav om, hvilken metode der bruges, så ud over lodtrækning og matching, så anvendes også IV-estimation og RD-estimation i de inkluderede studier.

- iii) *Indsats*. En del af de fundne studier vedrører statistiske målinger af effekten af forkortelse eller forlængelse af den periode, hvor de ledige kan få arbejdsløshedsunderstøttelse. Disse studier vedrører ikke en specifik indsats over for langtidsledige eller personer i risiko for langtidsledighed, hvorfor de ikke er medtaget.

Som nævnt ovenfor tyder det ret lille antal fundne studier på, at søgningen har haft en relativt lille recall. Derfor har vi suppleret søgningen med studier fundet på anden vis.

Anden del: supplement med separate søgninger

I denne del udføres ikke en systematisk søgning, men der anvendes bl.a. den litteratur, som blev fundet under første del. Søgningerne i denne del foregår ved tre hovedmetoder:

- Udvælgelse af studier, der er refereret i de allerede fundne studier, og som ud fra beskrivelsen vurderes som værende relevante, men som ikke er fremkommet igennem den systematiske søgning i første del. Disse studier er blevet fremskaffet og tjekket for relevans.
- Egne Google Scholar-søgninger med kombinationer af søgeord, der også indgår i søgningen i første del. De første en til to sider af de resulterende hits fra Google Scholar er set igennem og eventuelt fremskaffet for tjek for relevans.
- Supplerende søgninger efter studier, hvori der eksplicit indgår cost-benefit-beregninger af indsatser over for langtidsledige.

Samlet set resulterede disse søgninger i yderligere 12 relevante studier.

Tredje del: studier fra jobeffekter.dk

Som en del af projektet har KORA gennemgået databasen på jobeffekter.dk for at tjekke, hvorvidt studierne i denne database er relevante for målgrupperne langtidsledige og personer i risiko for langtidsledighed.

Denne gennemgang af de 181 studier, der vedrører arbejdsmarkedsparede ledige, har bestået af to trin¹:

- Alle studier på jobeffekter.dk er gennemgået af KORAs assisterende informationsspecialist, og de studier, der muligvis kunne være relevante for reviewet, er udvalgt og fremskaffet i fuld tekst. Dette var i alt 43 studier.
- Herefter er studiernes metode- og resultat afsnit gennemset, og studier med relevans for reviewet er udvalgt.

Dette har udvidet antallet af relevante studier med i alt 9, således at der i alt indgår 30 studier i reviewet. 2 af disse studier vil dog blive anvendt to gange, da de udtaler sig om effekten af flere forskellige typer af programmer.

De fundne studiers metode og resultater gennemgås i de næste to afsnit, og den samlede evidens i henhold til Beskæftigelsesministeriets videnshierarki vurderes.

---

¹ Da søgningen på jobeffekter.dk til dette review blev gennemført i juli 2015, var tallet 181 korrekt, men da antallet af studier i databasen hele tiden vokser, vil der være flere studier, efterhånden som tiden går.

3 Indsatser over for langtidsledige

Dette afsnit indeholder en oversigt over de studier, der indgår i reviewet med hensyn til indsatser over for personer, der er blevet langtidsledige. I næste afsnit følger reviewets studier, der omhandler indsatser over for personer i risiko for langtidsledighed.

Før de enkelte studier gennemgås, og der opsamles på den evidens, der kan udledes heraf, præsenteres først to overordnede problemstillinger for afsnittet: (i) definitionen af, hvem der er langtidsledige er forskellig i de inkluderede studier, samt (ii) de anvendte metoder i studierne gør, at de kvantitative resultater fra studierne ikke altid kan sammenlignes direkte.

3.1 Definition af langtidsledige og forskelle i estimationsmetoder

3.1.1 Definition af langtidsledighed

De forskellige studier, der gennemgås nedenfor, har alle det til fælles, at de omhandler indsatser over for personer, der i studierne omtales som langtidsledige. Litteraturreviewet er dog afgrænset til at se på effekter af indsatser over for langtidsledige, som ikke umiddelbart har andre udfordringer i forhold til arbejdsmarkedet end ledighed (såkaldt *arbejdsmarkedssparate*). I litteraturreviewet har vi som udgangspunkt forsøgt at identificere studier med indsatser målrettet denne delmængde af den samlede gruppe af langtidsledige. Denne sondring mellem arbejdsmarkedssparat/ikke-arbejdsmarkedssparat findes imidlertid oftest ikke i studier fra andre lande, hvilket betyder, at det i de tilfælde, hvor studiets population ikke er grundigt beskrevet, er vanskeligt at vurdere, om studierne, oversat til danske forhold, kun omfatter den arbejdsmarkedssparate del eller alle langtidsledige.

Ser vi på den samlede gruppe af langtidsledige ved vi, at der er en overrepræsentation af personer med få formelle uddannelseskvalifikationer, med en svag arbejdsmarkedshistorie og med ikke-vestlig oprindelse. I forhold til at identificere gruppen af *arbejdsmarkedssparate* langtidsledige har søgningen været koncentreret om ledighedsperiodens varighed (long-term unemployed). Imidlertid er definitionen på langtidsledige ikke den samme i forskellige lande, og dette smitter af på, hvilken definition studierne anvender. OECD anvender en grænse på 12 måneders ledighed i deres definition af langtidsledighed², hvilket er i tråd med den grænse, der også normalt anvendes i Danmark, hvor definitionen er, at man skal have været ledig i mindst 80 % af de sidste 12 måneder (Danmarks Statistik, 2014).

Blandt de studier, der indgår i denne rapport, anvendes disse forskellige definitioner på langtidsledighed, fx:

- Ledig i mindst 6 måneder
- Ledig i mindst 270 dage
- Ledig i mindst 47 ud af de sidste 52 uger (ligger tæt op ad den officielle danske definition, jf. ovenfor)
- Ledig i mindst 12 måneder.

---

² Se fx <https://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=3586>

Nogle studier definerer endog flere forskellige grupper af langtidsledige, fx er der et enkelt studie, som opdeler efter, om de ledige har været ledige 13-52 uger, eller mere end 52 uger.

Baggrundskarakteristika såsom uddannelsesniveau, herkomst mv. er ikke specificeret i den endelige søgning, da dette indledningsvist resulterede i en række studier af indsatser over for ikke-arbejdsmarkedsparede langtidsledige – og dermed studier som ikke falder inden for dette litteraturreviews afgrænsning.

Herudover ser reviewet også på personer i risiko for langtidsledighed, og definitionen heraf samt tilhørende diskussion findes i afsnit 4.

Det er klart, at som udgangspunkt ville studierne være mest sammenlignelige, hvis de alle anvendte den samme definition af langtidsledighed, idet personer, der har været ledige i 12 måneder, alt andet lige er længere væk fra arbejdsmarkedet end personer, der kun har været ledige i 6 måneder. Derudover er det velkendt, at fx indvandrerbaggrund samt høj alder øger sandsynligheden for, at en person bliver langtidsledig (Beskæftigelsesministeriet, 2010). Derfor må man alt andet lige forvente, at en gruppe af personer, der har været ledige i mindst 12 måneder indeholder en større andel af lavtuddannede og indvandrere end en gruppe af personer, der kun har været ledige i 6 måneder. Såfremt disse baggrundskarakteristika også har indflydelse på, om de anvendte indsatser virker, kan definitionen af langtidsledighed i princippet tænkes at få indflydelse på konklusionerne i dette review.

Imidlertid har vi valgt at anvende alle de fundne studier, uanset hvilken af de ovennævnte definitioner af langtidsledighed, de benytter. Dette er gjort ud fra to hensyn: For det første for at kunne inkludere flere studier i reviewet. Ved at anvende en meget rigid definition af langtidsledighed ville antallet af brugbare studier til reviewet blive meget begrænset. For det andet vurderes det, at studierne overordnet set er sammenlignelige, selvom forskellige definitioner er anvendt.

3.1.2 Statistiske metoder i studierne

Som det blev nævnt i afsnit 2 ovenfor, er kun studier af høj kvalitet med i reviewet. Det betyder, at der tale om studier, hvor den empiriske analyse er gennemført med enten (i) et lodtrækningsforsøg, eller (ii) en kvasiexperimentel metode, oftest matching-procedurer, hvor der kontrolleres for deltagernes baggrundskarakteristika ved udvælgelsen af den statistiske kontrolgruppe. Endelig anvendes også IV-estimation og Regression Discontinuity-estimation i studierne. I Bilag 2 gennemgås en række af de anvendte statistiske metoder, der refereres til i dette og det efterfølgende afsnit, kortfattet.

Disse metoder indebærer statistiske analyser af relativt høj kvalitet, hvor det måske er muligt at udtale sig kausalt om virkningen af en indsats. Det er klart, at et veltilrettelagt lodtrækningsforsøg vil kunne drage kausale slutninger mest sikkert, men hvis der på overbevisende måde kontrolleres for de faktorer, der er bestemmende for selektionen ind i indsatserne, vil de øvrige metoder også være gode.

Uanset, om udvælgelsen af kontrolgruppen sker ved lodtrækning eller ved en kvasiexperimentel statistisk metode, er der også derudover tale om to grundlæggende forskellige estimationsmetoder i studierne:

1. *Varighedsanalyse*. Ved denne metode estimeres typisk afgangsraten fra ledighed til enten ordinær beskæftigelse, uddannelse eller bare ikke-ledighed generelt. I varighedsanalysen ses effekten af en given indsats derfor som forskellen i afgangsraten imellem kontrolgruppe og deltagegruppe summeret over tidsrummet efter påbegyndt indsats. Alternativt kan varighedsanalysen specificeres, så programdeltagelse indgår som en binær variabel

i estimationen, sådan at en estimeret koefficient til denne variabel angiver effekten af deltagelse på afgangsraten fra ledighed. Nogle af studierne anvender metoden "timing-of-event", der under visse antagelser kan tage højde for, at deltagerne og ikke-deltagerne er forskellige på forhold, der ikke er observeret.

2. *Måling på status på et givet tidspunkt.* Ved denne metode ses på de to udvalgte grupper, deltagergruppen og kontrolgruppen, på et bestemt tidspunkt. Dette kan fx være med hensyn til beskæftigelsesgrad, indkomst eller lignende, og effekten af deltagelse måles herefter ved forskellen imellem værdier for de to grupper. I disse studier anvendes typisk matching-metoder til at finde en sammenlignelig kontrolgruppe. Her antages, at der kan kontrolleres for alle væsentlige årsager til, at deltagere og ikke-deltagere er forskellige.

Ofte vil sammenligning af de kvantitative resultater fra de to metoder ikke være nem, idet der er tale om forskellige opgørelsesmetoder. I nogle studier er resultaterne af varighedsanalysen opsummeret, så de er sammenlignelige med en samlet beskæftigelseseffekt, men det er ikke tilfældet for alle studier. En væsentlig forskel er endvidere, at varighedsanalyserne pr. konstruktion stopper effektmålingen, når ledighed forlades, og derfor er opgjort på kortere sigt. I dette review har vi valgt at rapportere resultaterne på samme måde, som de er opgjort i de enkelte studier, men vi har dog også medtaget de tilfælde, hvor forfatterne har omregnet til andre mål end de, der direkte indgår i estimationen.

3.2 Studier om løntilskudsordninger

Dette afsnit indeholder to underafsnit. Det første underafsnit gennemgår 16 af de fundne studier, der ser på løntilskud til langtidsledige, og det andet underafsnit indeholder en opsamling og vurdering af den samlede evidens fra studierne målt ved hjælp af Beskæftigelsesministeriets videnshierarki, der fremgår af Bilag 1 (se også Arendt, 2013 for en præsentation og diskussion af videnshierarkiet).

3.2.1 Gennemgang af studier

Blundell et al. (2004)

Evaluating the Employment Impact of a Mandatory Job Search Program

Evaluering af New Deal for Young People-programmet fra Storbritannien. Der er tale om et program rettet imod unge i aldersgruppen 19-24 år, som har været ledige i mindst seks måneder. Programmet indeholder først et jobsøgningsforløb og dernæst støttet beskæftigelse, midlertidige offentlige job eller fuldtidsuddannelse for dem, hvor det initiale forløb ikke har været succesfuldt.

Forfatterne udnytter, at programmet blev gennemført i to skridt, idet der først var en prøveperiode på tre måneder i januar-marts 1998, hvor programmet blev gennemført i 12 forskellige områder, inden det fra april 1998 blev udrullet til hele landet. Herved kan dannes en kontrolgruppe af ledige fra andre områder end de 12 prøveområder, der ikke har fået tilbudt programmet. I en anden estimation bruges gruppen af 25-30-årige ledige som kontrolgruppe (regression discontinuity). Der er imellem 1.100 og 3.700 observationer i de forskellige estimationer, hvor forskellen skyldes, om det er muligt at finde passende observationer til kontrolgruppen.

Resultaterne viser, at programmet har øget andelen af ledige, der er i beskæftigelse med cirka ti procentpoint brutto for mænd målt over fire måneder, efter opstart i programmet (de præcise resultater afhænger af estimationsmetode, men der er kun ret små forskelle på tværs

af metoderne). Fra dette resultat skal trækkes effekten, der er opnået over samme periode blandt personer, der ikke har været udsat for programmet, således at den samlede nettoeffekt bliver på cirka fem procentpoint. Artiklen ser ikke på længerevarende effekter af programmet.

Det bemærkes, at resultaterne vedrører et program, der blev gennemført for mere end 17 år siden, hvorfor arbejdsmarkedssituationen kan være noget anderledes i dag. Dog vurderes det, at indholdet af programmet i al væsentlighed vil være relevant i dag.

Bivand et al. (2006)

Evaluation of StepUP Pilot: Final Report

Britisk studie, der gennemfører en evaluering af et løntilskudsprogram (StepUP Pilot) med aktivering i 50 uger. Løntilskudsjobbet kan foregå i den private sektor, i den offentlige sektor eller i en almennyttig organisation. Det fremgår ikke af studiet, i hvilken sektor de enkelte forløb er gennemført. Programdeltagerne modtager en løn, der som et minimum svarer til minimumslønnen. I hele indsatsperioden kan deltagerne efter behov få rådgivning mv. af en støtteperson fra det jobcenter, der har arrangeret løntilskudsjobbet. Derudover er der et element af mentorstøtte i programmet, da den løntilskudsansatte på arbejdspladsen får tilknyttet en fast person, der kan støtte og komme med gode råd. Programmet blev gennemført i 20 pilotområder i Storbritannien i 2002-04. Disse områder var spredt geografisk ud på hele landet.

Målgruppen for programmet er personer over 25 år, der fortsat var ledige seks måneder efter, at de allerede havde gennemført et aktiveringsforløb inden for to områder af New Deal 25 Plus-programmet.

Data til den kvantitative del af evalueringen består af surveyoplysninger, indsamlet i forbindelse med studiet. Der er godt 1.800 observationer i første runde, 750 observationer i anden runde og godt 1.000 observationer i tredje runde.

Til målingen dannes en kontrolgruppe ved en matchingmetode, hvor der kontrolleres for køn, alder, geografisk område og forskellige variable for arbejdsmarkedshistorie. Målevariable var, om den ledige kom i beskæftigelse, operationaliseret som andelen, der har været i beskæftigelse i løbet af de sidste tre måneder, antal dage i beskæftigelse i løbet af de sidste tre måneder samt tjent lønindkomst i løbet af de sidste tre måneder.

Resultaterne af evalueringen viser ingen signifikant overordnet effekt af programmet, men der findes dog positive effekter for visse delgrupper af deltagerne.

Programmets indhold vurderes at kunne overføres til danske forhold, men målgruppeudvælgelsen er påvirket af de specifikke institutionelle forhold i Storbritannien.

Caliendo et al. (2005)

The employment effects of job creation schemes in Germany: A microeconomic evaluation

Studiet evaluerer effekten af såkaldte "job creation schemes (JCS)", et centralt element i den aktive beskæftigelsesindsats i Tyskland, rettet specifikt mod langtidsledige og ledige, som har vanskeligt ved at finde beskæftigelse. JCS består i løntilskud til en stilling, som ikke må være en substitut for en almindelig stilling. Det betyder, at hovedparten af de job med løntilskud, som der ydes støtte til, findes i den offentlige sektor eller i ikke-kommercielle organisationer. Der ydes et tilskud på 30-75 % af lønomkostningerne (i særlige tilfælde helt op til 100 %) i op til 12 måneder (i særlige tilfælde op til 24 måneder).

Analysepopulationen består af alle, der gik i gang med et JCS-forløb i februar 2000, mens de potentielle kontrolpersoner udgøres af alle, der var jobsøgende i januar 2000. I alt godt 11.000 personer er med i indsatsgruppen, og der udvælges kontrolgruppe fra en nettopopulation på knap 220.000 personer. Der anvendes propensity score matching til udvælgelse af kontrolgruppen, idet der kontrolleres for en lang række variable inden for demografi, uddannelse og arbejdsmarkedshistorie.

Effekten estimeres næsten tre år efter programstart (sidste observation er i december 2002) med separate analyser for kvinder og mænd i Øst- og Vesttyskland. Yderligere rapporteres separate programeffekter for individer med forskellige ledighedsperioder (henholdsvis op til 13 ugers ledighed, mellem 13 og 52 ugers ledighed samt mere end 52 ugers ledighed). Udfaldsmålet for alle analyser er andelen i ustøttet beskæftigelse.

Studiet viser for alle grupper en markant fastholdelseeffekt, idet beskæftigelsesgraden i løbet af forløbet er 10-30 procentpoint lavere end i kontrolgruppen. Dog viser studiet en signifikant positiv programeffekt på længere sigt for kvinder med mere end 52 ugers ledighed, for højt kvalificerede mænd og for ældre kvinder (50+). Disse sub-grupper drager således nytte af deltagelse i programmet.

Blandt de overordnede hovedgrupper findes der kun for kvinder i Vesttyskland en signifikant positiv effekt af deltagelse på cirka 5 procentpoint på beskæftigelsen på lang sigt. For de tre resterende hovedgrupper er effekten enten insignifikant eller signifikant negativ (mænd i Østtyskland har en tre procentpoint lavere beskæftigelsesgrad end kontrolgruppen efter deltagelse).

Også i dette tilfælde er der tale om evaluering af et program, der ligger en del år tilbage, men indholdet minder dog meget om andre – også nyere – løntilskudsprogrammer.

Caliendo and Künn (2010)

Start-up subsidies for the unemployed: long-term evidence and effect heterogeneity

Forfatterne interesserer sig for, hvorvidt de to programmer inden for den aktive beskæftigelsesindsats SUS (start-up subsidies) og BA (bridging allowance) ved at levere økonomisk støtte er i stand til at reintegrere ledige mænd på arbejdsmarkedet enten som selvstændige eller som ordinære lønmodtagere. BA giver et relativt stort subsidium i op til et år, mens SUS omvendt yder et mindre tilskud i op til tre år.

Der anvendes 472 observationer fra SUS og 756 observationer fra BA, og der sammenlignes med en kontrolgruppe af andre ledige, udvalgt ud fra propensity score matching. I matching-estimationen kontrolleres via en lang række variable for demografi, sundhedsstatus, uddannelsesbaggrund og arbejdsmarkedsbaggrund. MålvARIABLENE er status for, om personen stadig er ledig, samt en statusvariabel for, om personen er i ordinær beskæftigelse eller er selvstændig og den månedlige indkomst i måneden 56 måneder efter opstart.

Observationsperioden løber i op til fem år efter programdeltagelse. Forfatterne interesserer sig specifikt for, hvilken effekt indsatserne har for dårligt stillede ledige, herunder lavtuddannede og unge, begge grupper som er overrepræsenteret blandt langtidsledige. Studiet forsøger således at identificere effekter på undergrupper blandt ledige programdeltagere. Analyserne viser signifikante positive effekter for begge programmer. For SUS-programmet er effekten på 15 procentpoint efter 56 måneder i forhold til en kontrolgruppe, for så vidt angår andelen, der ikke længere er ledige, mens effekten af BA-programmet er 10 procentpoint. På variabelen om beskæftigelse/selvstændig er effekten efter 56 måneder 22 procentpoint for SUS og 14 for BA. Også for den månedlige indkomst er der en positiv effekt, idet

programdeltagere har en arbejdsindkomst på 435 € (SUS) og 618 € (BA) mere end kontrolgruppen. På kortere sigt (6 og 36 måneder) er effekten større, hvilket kan tilskrives, at programmet fortsat er i gang på måletidspunktet. I forhold til hvilke delgrupper, der får mest ud af at deltage, konkluderes det, at effekten er størst for lavtuddannede og lavt kvalificerede individer – begge grupper vurderes at være i høj risiko for at ende i langtidsledighed.

Programmet er fulgt igennem lang tid og er ikke helt nyt, hvilket kan begrænse overførbareheden. Imidlertid er det interessant i en dansk sammenhæng, da der ikke i Danmark eksisterer tilsvarende ordninger med fokus på at gøre ledige selvstændige.

Cockx and Göbel (2004)

Subsidized employment for young long-term unemployed workers – an evaluation

Undersøgelse af et belgisk program for unge 15-26-årige langtidsledige (>12 måneder). Programmet består af et subsidium ved ansættelse af unge langtidsledige, hvor sociale bidrag fra arbejdsgiveren reduceres med 75 % i de første fire kvartaler af ansættelsen og med 50 % i femte og sjette kvartal af ansættelsen (det normale sociale bidrag ligger på 32-34 % af bruttolønnen).

Der anvendes en mixed proportional hazard til at måle overgangen fra beskæftigelse. Populationen begrænses til de unge, der ikke har været i beskæftigelse, for at tidligere arbejdsmarkedshistorie (ikke observeret) ikke har indflydelse på selektionen. Kontrolgruppen udvælges blandt de unge, der kommer i ordinær beskæftigelse, men som har samme baggrund og altså ikke har haft nogen ansættelser indtil da. Deltagerpopulationen består af i alt 503 personer, mens kontrolpopulationen er på knap 6.000 personer.

Resultaterne viser, at der er en signifikant mindre afgang fra beskæftigelse i det første år for både mænd og kvinder (fastholdelseeffekt). I det andet år efter opstart er der ingen signifikant forskel imellem deltagergruppen og kontrolgruppen. I det tredje år, dvs. efter udløb af subsidiet, er der en signifikant positiv effekt på afgang fra beskæftigelse for mænd, men ingen signifikant effekt for kvinder. Dette tyder på, at en del personer, der har været i subsidieret beskæftigelse, mister jobbet igen ved udløbet af ordningen.

Programmet vurderes at være overførbart til danske forhold.

Cockx et al. (2013)

Can income support for part-time workers serve as a stepping stone to regular jobs? An application to young long-term unemployed women

Indsatsen, som studiet beskæftiger sig med, består i at tilbyde supplerende dagpenge til ledige, som accepterer et lavtlønnet deltidsjob og sideløbende søger fuldtidsarbejde.

Populationen begrænses til langtidsledige unge kvinder, hvilket fører til en analysepopulation på i alt 8.630 langtidsledige kvinder uden tidligere arbejdsmarkedserfaring. Af disse finder 175 deltidsarbejde og får supplerende dagpenge, mens 3.458 finder fuldtidsarbejde, og 4.997 glider ud af ledighedssystemet af anden grund, fx pga. overgang til uddannelse. At være langtidsledig er i studiet defineret ved at have været ledig i mindst 9 måneder.

Der estimeres en Mixed Proportional Hazard-model (MPH) til at tage højde for såvel observerede som ikke-observerede forskelle imellem deltager- og kontrolgruppen. Observationsperioden er op mod 42 måneder efter påbegyndt indsats.

Effekten, som studiet undersøger, er, hvorvidt deltagerne opnår en hurtigere overgang til fuldtidsarbejde ved at acceptere et økonomisk støttet deltidsjob. Analyserne viser en signifikant positiv effekt af deltagelse i programmet på kvindernes overgang til fuldtidsarbejde, når

der ikke kontrolleres for uobserveret forskellighed, men når denne kontrol medtages, findes der ikke-signifikante, om end positive, effekter. I artiklen estimeres ikke, hvorvidt der er forskel på kort- og langsigteffekter, idet der kun er tale om en enkelt variabel, der angiver, hvorvidt personen er med i deltager- eller kontrolgruppen.

Programmet vurderes kun delvist overførbart til danske forhold, idet andelen af kvinder i Belgien, der arbejder på deltid, er betydeligt større end i Danmark.

Forslund et al. (2004)

Employment subsidies – A fast lane from unemployment to work?

Svensk studie, som undersøger virkningen af løntilskud for langtidsledige. Der er tale om et program, hvor der gives en skatterabat til virksomheden på et beløb svarende til 75 % af lønomkostningen i op til 6 måneder og herefter på 25 % i yderligere 18 måneder.

Populationen til studiet består af ledige, der har været ledige i mindst 12 måneder, idet unge under 25 år, der kunne få adgang til programmet, allerede efter 90 dages ledighed, udelades af analysen. Analysepopulationen deles herefter op i to: De, der påbegynder et løntilskudsforløb, og de, der ikke gør. I alt godt 630.000 personer havde mulighed for at påbegynde et løntilskudsforløb i den betragtede periode 1998-2002, og af disse var det i alt knap 20.000, der rent faktisk påbegyndte et forløb.

Der anvendes to forskellige estimationsmetoder: eksakt matching på baggrundsvariable og instrumentvariabel-metoden. I tilfældet med eksakt matching konstrueres kontrolgruppen ud fra variable om alder, køn, etnisk baggrund, tidspunkt for start af ledighedsperioden samt uddannelsesbaggrund og lokalt pendlingsområde. Dette betyder, at en del observation fra-vælges, idet det ikke er muligt at finde et match. I alt 7.651 individer er tilbage i deltagergruppen efter matching. Til instrumentvariabelmetoden anvendes personernes bopæl i forskellige områder som instrument for deltagelse, idet de forskellige jobcentre blev ramt af budgetnedskæringer på forskellige tidspunkter, hvilket påvirkede deltagelsen i programmet. I alt knap 81.000 observationer anvendes til instrumentestimationen.

Målvariablen for succes er den forløbne tid i måneder, indtil den ledige får et job. Dette job kan være enten fuldtid eller deltid. Såvel matchingmetoden som instrumentmetoden giver det samme billede: Der er en mindre fastholdelseeffekt (som dog er tæt på nul), men efter seks måneder er der et betydeligt hop i afgangsraten til beskæftigelse, så raten for deltagere ligger noget over raten for kontrolgruppen. Den samlede effekt set over hele den observerede periode (56 måneder) svarer til, at den gennemsnitlige ledighedsperiode afkortes med 7,8 måneder.

Programmet, der evalueres, er ret gammelt, men indholdet minder meget om andre løntilskudsprogrammer, hvorfor resultaterne vurderes at være overførbare.

Fredriksson and Johansson (2008)

Dynamic treatment assignment: The consequences for evaluations using observational data

Der er tale om en artikel, der først og fremmest er metodisk i indhold, men som anvender de metodiske overvejelser i en estimation af virkningen af et svensk program for støttet beskæftigelse. Det drejer sig om et program, som er målrettet langtidsledige, der har været ledige i mindst 12 sammenhængende måneder. Der er tale om det samme program, som evalueres af Forslund mfl. (2004), og der er også tale om det samme datasæt med i alt godt 630.000 observationer fra 1998-2002, og en observationsperiode på i alt 57 måneder.

Programmet evalueres med en matchingestimator, hvor der kontrolleres for køn, alder, etnicitet, uddannelse og tidligere arbejdsmarkedshistorie i form af varighed af ledighedsperioder samt tidligere deltagelse i arbejdsmarkedsprogrammer.

Som hos Forsslund mfl. (2004) er målvariable også her varigheden af ledighed målt i antal måneder. Resultaterne viser, at der er en lille fastholdelseeffekt, men at der ved deltagelse i programmet opnås en betydelig positiv effekt i form af mindre varighed af ledighed. Resultatet svarer til en mindskelse af ledighedsperioden på 7,8 måneder. Ud over en samlet estimation af effekten på hele populationen, tillader estimationsmetoden også, at der ses på, om effekterne varierer alt efter, hvor længe de ledige har ventet på at få glæde af tilbuddet om støttet beskæftigelse. Disse estimationer tyder dog på, at der ikke er særlig forskel på de resultater, der opnås for ledige, der benytter sig af ordningen med støttet beskæftigelse lige, når de får mulighed herfor, sammenlignet med ledige, der først efter længere tid (2-3 år) indtræder i ordningen.

Der er, som nævnt, tale om samme program, som gennemgået ovenfor, så konklusionen vedrørende overførbare til Danmark er også gældende her.

Gerfin et al. (2005)

Does Subsidised Temporary Employment Get the Unemployed Back to Work? An econometric Analysis of Two Different Schemes

Denne artikel sammenligner to schweiziske programmer inden for den aktive arbejdsmarkedspolitik. Det ene program er et beskæftigelsesprogram, der tilbyder ledige beskæftigelse inden for ikke-profit organisationer og virksomheder. Der er tale om en subsidieringsgrad, der i praksis er 100 % eller meget tæt på. Typisk er der tale om beskæftigelse inden for miljøbeskyttelse, socialt arbejde eller genanvendelsesindustri. Det andet program er målrettet ansættelse hos især private arbejdsgivere. Programmet giver støtte til stillinger, der ellers ville give mindre i løn end understøttelsen til den ledige, ved at give løntilskud, så den løn, den ledige opnår, bliver højere end arbejdsledighedsunderstøttelsen.

Udgangspunktet for analysen er en tilfældig stikprøve på 30.000 ledige fra det schweiziske ledighedssystem. Efter tilpasning af datasættet er der i alt 2.100 observationer i beskæftigelsesprogrammet og i alt 5.400 observationer i det andet program.

Der anvendes propensity score matching til at konstruere kontrolgrupper. I matchingproceduren kontrolleres for demografiske variable, sagsbehandlerens vurdering af sandsynligheden for at finde et job, længden af ledighedsforløbet, nationalitet, køn, indkomst før ledighed og geografisk region.

Der anvendes variabelen "beskæftiget i mindst tre måneder med mindst 90 % af tidligere indtjening" til måling af succes. Forfatterne finder, at programmet med ansættelse hos private arbejdsgivere giver en signifikant positiv effekt i forhold til både ingen deltagelse og i forhold til beskæftigelsesprogrammet.

Specifikt for langtidsledige (defineret som personer, der har været ledige i mere end 270 dage) finder studiet, at der er en betydeligt større effekt end for personer med kortere ledighed. Der findes således, at blandt personer, der har deltaget i ansættelsesordningen med særlig fokus på private virksomheder, er succesraten 10-15 procentpoint højere end for kontrolgruppen. For deltagere i beskæftigelsesordningen er effekten 7-9 procentpoint. Ved en direkte sammenligning imellem de to ordninger er ansættelsesordningen med fokus på private virksomheder signifikant bedre end beskæftigelsesordningen. Der er en tendens til, at effekterne af de to ordninger vokser over tid, men forfatterne tester ikke, hvorvidt denne tendens er statistisk signifikant.

Evalueringen ligger mere end ti år tilbage, men programmerne er dog sammenlignelige med nutidige programmer. I forhold til danske forhold vurderes overførbareheden at være udmærket.

Hujer and Thomsen (2010)

How do the employment effects of job creation schemes differ with respect to the foregoing unemployment duration?

Artiklen evaluerer det tyske "job creation scheme", som er en løntilskudsordning (se en nærmere beskrivelse af ordningen under Caliendo et al., 2005).

Data til studiet består af de personer, der påbegynder et JCS-forløb i seks måneder i 2000-01. Derudover er der trukket en tilfældig stikprøve af jobsøgende fra hver af de seks måneder, der lå forud for måneden, hvor deltagerne var trukket fra. Der er udtrukket potentielle kontroldeleger i forholdet 20:1. I alt er der oplysninger om knap 19.000 deltagere, hvoraf godt 70 % er fra Østtyskland.

Der anvendes propensity score matching til at konstruere kontrolgruppen. Der kontrolleres for alder, køn, kvalifikationer (uddannelse og branche) samt arbejdsmarkedshistorie og regionale arbejdsmarkedsforhold, og der estimeres separat for Øst- og Vesttyskland. Et særligt fokus i artiklen er, om der er forskellige effekter, alt efter hvor længe man har været ledig, inden man indtræder i programmet, hvorfor der også estimeres separate matchingprocedurer, baseret på, hvilket kvartal i ledighedsforløbet den ledige er i.

Resultaterne af estimationen viser en klar fastholdelseeffekt, idet andelen, der er i ikke-subsidieret beskæftigelse, er signifikant lavere for deltagere end for ikke-deltagere. Effekten er i størrelsesorden 6-25 procentpoint for vesttyske ledige, men den er på 8-15 procentpoint for østtyske ledige. Resultaterne tyder på, at fastholdelseeffekten er mindre, jo længere man har været i ledighed inden deltagelse, men selv for personer, der har været ledige i to år inden deltagelse, er der tale om en signifikant effekt. Over tid aftager effekten, sådan at der 30 måneder efter opstart i programmet ikke længere er tale om signifikante forskelle imellem deltagere og ikke-deltagere. Men der er på intet tidspunkt tale om en positiv effekt af programmet.

Som nævnt ovenfor, vurderes indholdet i programmet at minde meget om nutidige løntilskudsprogrammer, hvorfor overførbareheden til danske forhold er rimelig.

Perry and Maloney (2007)

Evaluating active labour market programmes in New Zealand

Forfatterne analyserer effekterne af tre forskellige programtyper inden for den aktive beskæftigelsesindsats: løntilskud, virksomhedspraktik og uddannelse (artiklen indeholder ikke en nærmere beskrivelse af indsatsernes indhold).

Data til undersøgelsen udgøres af newzealandske administrative data, som indeholder en række baggrundsoplysninger. Der ses i studiet kun på mænd, hvilket betyder, at det samlede antal personer, der har fået en indsats bliver på cirka 4.000, når der også betinges på, at de inkluderede personer heller ikke må have fået en anden indsats i løbet af den samlede betragtede periode. Indsatsårene er 1993-94, og personerne følges i hele periode 1989-96.

Der anvendes propensity score matching til konstruktion af kontrolgruppen af ikke-deltagere, og der kontrolleres for demografi (herunder etnicitet), uddannelseskvalifikationer, ledigheds-historie og regionale karakteristika.

Udfaldsmålet er andelen af året, der tilbringes i ledighed. Der estimeres effekter for såvel hele populationen af ledige som for underpopulationer heraf. En af de underpopulationer, der anvendes, er langtidsledige (>26 ugers ledighed i året før deltagelse).

Studiet ser på effekter i op mod tre år efter programdeltagelse. Analyserne viser en signifikant positiv effekt af alle programtyper blandt de langtidsledige programdeltagere umiddelbart efter programdeltagelse, den største effekt findes ved deltagelse i job med løntilskud. To år efter deltagelse er kun den signifikante effekt tilbage ved løntilskud og efter tre år forsvinder også denne effekt. Forfatterne relaterer dette fund til en såkaldt "scarring-effect": At man som langtidsledig og med tidligere ledighedsperioder bag sig har vanskeligt ved at fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet.

I kvantitative termer finder analysen, at langtidsledige et år efter deltagelse har en ledighedsgrad, der er henholdsvis 21 procentpoint mindre (løntilskud) og 15 procentpoint mindre (jobtræning). I år to efter deltagelse er ledighedsgraden 6 procentpoint mindre for personer, der har deltaget i løntilskudsordningen. I år tre efter deltagelse er effekterne ikke signifikant forskellige fra nul.

Da artiklen ikke grundigt beskriver programmernes specifikke indhold, er det svært at vurdere, hvorvidt programmerne og resultaterne af evalueringen kan overføres til danske forhold.

Hansen et al. (2013)

Evaluering af jobpræmieordningen for enlige forsørgere

Dette er et dansk studie, der indeholder en kvantitativ evaluering af jobpræmieordningen for enlige forsørgere. Jobpræmieordningen bestod som forsøg i årene 2011 og 2012 og gav mulighed for, at enlige forsørgere, der fandt et job, fik en skattefri jobpræmie på op til 600 kr. om måneden. Målgruppen for ordningen var personer, der var enlige forsørgere i august 2010, og som har været på offentlig forsørgelse eller i løntilskud mindst 47 ud af de sidste 52 uger op til august 2010. Med disse kriterier udregnes det, at målgruppen udgør i alt knap 15.000 personer.

Forfatterne anvender en difference-in-differences model (DiD) til at estimere effekten af ordningen, og der anvendes to forskellige kontrolgrupper: Enlige forsørgere, der ikke var berettiget til forhøjet børnetilskud, dvs. børn i alderen 18-25 år, og enlige ikke-forsørgere.

Analysen baseres på data fra Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase og DREAM-registret, og ud fra disse data argumenterer forfatterne for, at parallel trend-antagelsen, der er nødvendig for gennemførelse af en DiD-analyse, er opfyldt. Der er dog visse demografiske forskelle imellem grupperne.

Ved estimationen gennemføres en analyse både med og uden perioden fra ordningens annoncering til dens egentlige gennemførelse, men der er ikke stor forskel på estimaterne. Ved anvendelse af begge kontrolgrupper opnås en effekt på cirka seks ugers ekstra beskæftigelse over den betragtede periode på i alt 95 uger efter ordningens ikrafttræden. Sættes dette tal i forhold til ordningens målgruppe, svarer det til, at beskæftigelsen på årsbasis øges med cirka 900 fuldtidsbeskæftigede.

Forfatterne gennemfører på denne baggrund en samfundsøkonomisk cost-benefit-analyse af programmet og finder, at ordningen har haft et samlet overskud. Da man ikke ud fra data kan sige præcist, i hvor høj grad de ledige har været beskæftiget, vurderes effekten under flere antagelser om beskæftigelsesgraden blandt de ledige, der kommer i beskæftigelse. Da ordningen er selvfinansierende, hvis blot de ledige har været beskæftiget i 1½ dag mere end

kontrolgruppen, konkluderer forfatterne, at der samlet set er tale om et samfundsøkonomisk overskud.

Schünemann et al. (2015)

Do long-term unemployed workers benefit from targeted wage subsidies?

Forfatterne evaluerer effekterne af et tysk løntilskudsprogram, som er målrettet langtidsledige. Der er tale om det såkaldte BHI-program, der eksisterede frem til 2002. Programmet er kun for de ledige, der har været ledige i mindst 12 måneder, og den ledige skal ansættes i mindst 18 timer om ugen. Løntilskuddet er begrænset til at være højst 12 måneder, og det beregnes som en procentdel af den overenskomstfastsatte løn for den relevante medarbejdertype.

Grunddata til studiet udgøres af en 2 % stikprøve af alle tyskere, der har været i kontakt med systemet for indkomstoverførsler. Disse data indeholder dækkende oplysninger om demografi, arbejdsmarkedshistorie og uddannelsesbaggrund. Analysen begrænser sig til at se på personer, der er blevet ledige i perioden 2000-02.

Frem for matching anvendes regression discontinuity – en alternativ metode til at studere effekter. I studiet estimeres effekten af såkaldt "program availability", dvs. at være berettiget til et job med løntilskud. Man er berettiget til et løntilskudsjob, når man har været ledig i mindst 12 måneder. Det er således effekten af muligheden for at deltage i løntilskud frem for egentlig deltagelse, som forfatterne interesserer sig for. Kontrolgruppen består af individer, som er næsten berettigede. Der udnyttes to diskontinuiteter i estimationen. For det første, at ledige, der har været ledige mindre end 12 måneder, ikke er berettiget til løntilskudsordningen. For det andet, at personer, der blev ledige i 2002 ikke er berettiget til ordningen, idet de ikke kunne nå at være ledige i 12 måneder, inden ordningen blev afskaffet med udgangen af 2002.

I kontrast til de store, positive og signifikante effekter, som findes i tidligere studier af løntilskud (og hvor matching-tilgangen anvendes), finder forfatterne i nærværende studie ingen signifikant effekt på udfaldsmålet, som er overgang til beskæftigelse (der estimeres for både udstøttet beskæftigelse for sig selv, samt for en samlet overgang til støttet eller udstøttet beskæftigelse). Forfatterne stiller sig på den baggrund kritisk over for det meget optimistiske billede, som tegnes af effekten af løntilskud i andre studier.

Selvom artiklen er ny, så ligger evalueringsperioden mere end ti år tilbage. Alligevel vurderes programmet og dets indhold at minde så meget om andre løntilskudsprogrammer, at resultaterne bør kunne overføres til danske forhold.

Sjögren and Vikström (2015)

How long and how much? Learning about the design of wage subsidies from policy changes and discontinuities

Analyse af et svensk program for personer, der enten har været ledige i 12 måneder eller på anden måde, fx har været uden for arbejdsmarkedet eller ikke har været i job i mindst 12 ud af de sidste 15 måneder. Der er tale om et program, hvor der gives et tilskud på 31 % (sættes undervejs op til det dobbelte) af bruttolønnen i lige så lang tid, som personen har været ledig henholdsvis uden job. For personer over 55 år sættes varighed af løntilskuddet endvidere op til det dobbelte for at øge muligheden for at få fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Der er ingen øvre grænse for, hvor høj løn deltagerne kan få.

Programmet blev indledt i 2007, og datasættet til analysen består af registeroplysninger fra det svenske beskæftigelsessystem. Grunddatasættet består af i alt godt 650.000 ledighedsforløb, hvoraf lidt over 5 procent ender med et løntilskudsjob.

Der anvendes Cox estimation af hazardraten for overgangen fra ledighed til beskæftigelse (støttet eller ustyttet) samt regression discontinuity for måling af effekten af forlængelsen af varigheden. Der fokuseres i estimationerne på populationen af personer, der er kvalificeret til at opnå et løntilskudsjob, i stedet for de personer, der rent faktisk deltager.

Forfatterne finder, at subsidiet øger overgangen til beskæftigelse med 16-20 procentpoint. Der undersøges en række forhold, for så vidt angår varigheden af effekten, og disse tyder på, at der er en effekt af subsidiet over nogle måneder, men at der derefter kun er tale om en minimal effekt. Endvidere estimeres det, at personer med lav uddannelse har størst effekt, og at personer, der har fået løntilskud, har større sandsynlighed for at være i job, også efter at tilskuddet er udløbet.

Med hensyn til varighed og størrelse af subsidiet analyseres det, om overgangsraten til beskæftigelse for de personer, der er kvalificeret til et løntilskudsjob under en højere subsidie-rate (indført i 2009) er større, end før dette var tilfældet. Resultaterne af denne analyse viser, at der er tale om en større overgangsrate til beskæftigelse, men at der i nogen grad er tale om, at ansættelsen bliver udsat, indtil de ledige er kvalificeret til tilskuddet, således at der indtil deltagelsen har været en mindre overgang til beskæftigelse end før.

Der undersøges også, om der er tale om fortrængning af sædvanlige job ved at udsætte ansættelsen, indtil de ledige er kvalificeret til at modtage tilskuddet. Det findes, at for højt-uddannede er der tale om komplet fortrængning.

Programevalueringen er relativ ny, hvilket alt andet lige øger overførbareheden af resultaterne. Programmet minder ikke om noget, der findes i Danmark, idet danske programmer er forbeholdt ledige og ikke tilbydes personer, der har været uden for arbejdsmarkedet, før disse er registreret som ledige. Imidlertid er det danske og svenske arbejdsmarked så relativt identiske, at resultaterne bør kunne overføres til danske forhold.

Hendra et al. (2011)

Breaking the low-pay, no-pay cycle: Final evidence from the UK Employment Retention and Advancement (ERA) demonstration

Forfatterne undersøger den britiske udgave af "Employment Retention and Advancement". Der er tale om en indsats, der tidligere har været undersøgt i USA. I den britiske udgave retter indsatsen sig imod tre målgrupper: Ledige enlige forældre, enlige forældre, der arbejder på deltid samt langtidsledige over 25 år, der modtager Jobseeker Allowance, som er et supplement til jobsøgende modtagere af socialhjælp. I denne omtale fokuserer vi på gruppen af langtidsledige over 25 år.

Evalueringen består af et lodtrækningsforsøg, hvor i alt 6.782 personer fra seks udvalgte områder i England, Skotland og Wales blev randomiseret til enten deltagergruppe eller kontrolgruppe. Der er tale om 81 % mænd, og uddannelsesniveaulet ligger betydeligt under gennemsnittet.

Programmet er en blanding af løntilskud, rådgivning og jobtræning, men det er i denne gennemgang blevet placeret i dette afsnit, selvom det med nogen ret også godt kunne være placeret i næste afsnit. Ordningen giver de ledige et jobtræningsforløb med løntilskud, men indeholder derudover en del rådgivning til den ledige under forløbet med henblik på, at den ledige selv skal søge imod jobtyper, der tilbyder større jobsikkerhed.

Evalueringen måler på tre udfald: (i) hvorvidt den ledige har været i job i det forløbne år, (ii) opnået lønindkomst, og (iii) beløb modtaget i offentlig indkomstoverførsler. Målingen viser, at for langtidsledige over 25 år er andelen, der har været i job, 2-4 procentpoint større for deltagergruppen end for kontrolgruppen i op til 5 år efter opstart i programmet. Med hensyn til indtjening, så er den samlede indtjening i deltagergruppen på knap 1.500 GBP større, målt over 5 år for deltagerne, og endelig så har de modtaget godt 400 GBP mindre i offentlige indkomstoverførsler i alt over de 5 år. Alle disse forskelle er statistisk signifikante. For så vidt angår udviklingen over tid, så tyder resultaterne på, at der ikke er store forskelle imellem kortsigts- og langsigts-effekten af programmet, men forfatterne tester dog ikke denne hypotese.

I rapporten gennemføres endvidere en samfundsøkonomisk cost-benefit-analyse, hvor den ekstra lønindtægt holdes op imod omkostningerne ved indsatsen (i en sådan analyse betyder det sparede beløb i overførselsindkomst ikke noget, da den sparede udgift for det offentlige svarer til en tilsvarende mindre indtægt for de ledige). Resultatet af analysen er, at for gruppen af langtidsledige over 25 år giver indsatsen et samfundsøkonomisk overskud på cirka 2.500 GBP set over en tiårig periode. For de to andre målgrupper giver indsatsen ikke overskud.

Programmet indeholder flere forskellige elementer, hvilket ikke så ofte har været tilfældet med danske arbejdsmarkedsprogrammer. Derudover har programmet været testet i USA og Storbritannien, hvor arbejdsmarkedet er noget anderledes end i Danmark. Derfor kan der være problemer med at overføre resultaterne til Danmark.

Sørensen og Arendt (2014)

Effekter af ansættelse som jobrotationsvikar

Dansk studie, der indeholder en effektmåling af jobrotationsordningen. Denne ordning giver to muligheder for rotation mellem beskæftigede og ledige, som begge oftest benævnes jobrotation: Enten ansættes den ledige i et løntilskudsforløb, eller også ansættes vedkommende som jobrotationsvikar, begge mens en beskæftiget efteruddannes. Både løntilskudsansatte og jobrotationsvikarer skal ansættes under overenskomstmæssige forhold. Refusionen til virksomhederne for et jobrotationsforløb er under forsøgsperioden op til 160 % af dagpenge. Der er ikke begrænsninger for så vidt angår den valgte efteruddannelse.

Data til analysen udgøres af de jobrotationsforløb, der blev påbegyndt i 2012, i alt godt 3.000. Deltagerne har i gennemsnit været ledige i næsten 82 uger, så der er som hovedregel tale om personer i langtidsledighed, men der er tale om ledige med forskellige længder af ledighedsforløbet.

Forfatterne anvender to matching-metoder til at danne en kontrolgruppe af personer ud fra et bruttodatasæt af ledige, der har påbegyndt ledighedsperioden på samme tid som deltagerne i jobrotation. De to metoder, dynamisk matching og almindelige matching, måler effekten i forhold til henholdsvis ingen deltagelse og potentiel senere deltagelse. Da der kun er ret få personer, der deltager i jobrotation, sammenlignet med den samlede gruppe af ledige, er der kun små forskelle i resultaterne i de to analyser. I matchingen kontrolleres for den lediges tilknytning til arbejdsmarkedet inden for de sidste to år, demografiske forhold samt tidligere indkomst. Der estimeres overgangssandsynlighed til ustøttet beskæftigelse, og denne sammenlignes imellem de to grupper. Deltagerne følges i op til 23 måneder efter opstart.

Resultatet af analysen er, at deltagerne i jobrotation oplever en fastholdelseeffekt i cirka et halvt år efter opstart i ordningen, idet overgangen til beskæftigelse i denne periode er signi-

fikant mindre for deltagergruppen end for kontrolgruppen. Men efter cirka 12 måneder vender denne effekt, så deltagerne herefter har signifikant større overgang til beskæftigelse end kontrolgruppen.

Når der ses på den samlede forventede tid inden overgang til udstøttet beskæftigelse, finder forfatterne, at der samlet set kan konkluderes, at deltagerne kommer 2-3 uger hurtigere i beskæftigelse end kontrolgruppen. Dette resultat er dog i nogen grad drevet af enkelte grupper, og fx for gruppen med 10-12 måneders ledighed bag sig findes ingen signifikant effekt.

Nordlund, M. (2011)

Who are the lucky ones? Heterogeneity in the outcomes of ALMPs (Active Labour Market Programmes)

Et svensk studie, som ser på effekterne af den aktive beskæftigelsesindsats defineret ved to typer af indsats: ALMP-training, som sigter på at forbedre individets human kapital gennem opkvalificeringskurser, og ALMP-employment, som placerer den arbejdsløse i støttet beskæftigelse (løntilskud)³. I gennemgangen her afrapporteres effekterne af løntilskud.

Studiet indeholder 51.559 langtidsledige, defineret ved ledighed i mindst 180 dage i 1993. Ledighedsperioden er påbegyndt i 1993. Studiet tager udgangspunkt i, at langtidsledige er en heterogen gruppe, og at effekter af en aktiv beskæftigelsesindsats bør studeres med dette for øje. Hensigten er at se på, hvordan individets alder og uddannelsesniveau påvirker muligheden for at omsætte den aktive beskæftigelsesindsats til styrkede ressourcer. Studiet ser på effekter i op til ti år efter programdeltagelse.

Der arbejdes med tre udfaldsmål:

1. Sandsynligheden for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet (målt ved et ledighedsfrit år – ikke kumuleret over tid)
2. Sandsynligheden/risikoen for at forlade arbejdsmarkedet
3. Sandsynligheden for at opnå en indkomst, der svarer til indkomstniveauet forud for ledighedsperioden (årlig indkomst beregnes i 1991-satser, beregnet ved hjælp af forbrugerprisindekset).

Analyserne er gennemført på administrative registerdata for perioden 1993-2005. Effekterne af deltagelsen vurderes ved at se på overgange fra ledighed til udfaldsmålene ved hjælp af Cox-regression og hazardrater.

Analyserne viser, at ALMP-employment har størst effekt blandt de ældre deltagere (chancen for at genvinde indkomstniveauet fra før ledighedsperioden stiger med 111 procentpoint).

Studiet ser på en indsats af ældre dato, men ser på effekter i op mod ti år efter påbegyndt indsats. Det er interessant at inkludere det helt langsigtede perspektiv. Indsatserne kan genfindes i en dansk kontekst og vurderes at kunne overføres. Studiet arbejder med utraditionelle udfaldsmål og argumenterer ligeledes for, at gruppen af langtidsledige – i forhold til aktivering – bør betragtes som en heterogen gruppe.

Strandh, M. and M. Nordlund (2008)

Active Labour Market Policy and Unemployment Scarring: A Ten-year Swedish Panel Study

Et svensk studie, som ser på langvarige effekter af to programtyper inden for den aktive beskæftigelsesindsats: ALMP-training (opkvalificering) og ALMP-employment (løntilskud).

---

³ Resultaterne vedrørende effekten af løntilskud beskrives i dette afsnit og inkluderes selvstændigt i opsamlingen sammen med studiet af Strandh og Nordlund (2011), for hvilket der gælder samme note.

Begge programtyper rummer et antal enkeltstående indsatser. I gennemgangen her afrapporteres effekterne af løntilskud.

Samplet består af 51.535 individer, som var langtidsledige (defineret ved ledighed i mindst 6 måneder) i 1993, og som ikke oplevede ledighed i 1992. Effekterne måles i op til 10 år efter programdeltagelse.

Der arbejdes med tre udfaldsmål:

1. Sandsynligheden for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet (målt ved et helt ledighedsfrit år – ikke kumuleret over tid)
2. Sandsynligheden/risikoen for at forlade arbejdsmarkedet
3. Sandsynligheden for at opnå en indkomst, der svarer til indkomstniveauet forud for ledighedsperioden (årlig indkomst beregnes i 1991-satser, beregnet ved hjælp af forbrugerprisindekset).

I forhold til at undgå selektions-bias anvendes dels information om individernes beskæftigelse i året forud for ledighedsperioden og desuden den såkaldte Heckman two-step procedure. Effekterne estimeres ved hjælp af Cox regression og hazardrater.

Analyserne viser en signifikant og positiv effekt på udfaldsmål 3. ALMP-employment øger således sandsynligheden for at opnå en indkomst, der svarer til indkomstniveauet forud for ledighedsperioden. Med hensyn til sandsynligheden for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet (udfaldsmål 1) finder forfatterne, at effekten ALMP-employment er negativ. Endelig finder de, at ALMP-employment reducerer risikoen for helt at forlade arbejdsmarkedet. I forhold til ALMP-employment er de positive effekter på udfaldsmål 1 og 2 kortsigtede og aftager med tiden.

Forfatterne konkluderer samlet, at effekten af ALMP-employment ofte er positiv i begyndelsen og aftagende over tid. Forfatterne anbefaler særligt ALMP-employment som indsats over for langtidsledige, hvor beskæftigelse er umiddelbart inden for rækkevidde – det vil sige, hvor intet andet end ledighed står i vejen for beskæftigelse.

Se ovenfor (Nordlund, 2011) i forhold til vurdering af overførbarehed.

3.2.2 Opsamling

De 18 gennemgåede studier kommer fra syv forskellige lande, jf. Tabel 3.1.

Tabel 3.1 Oprindelsesland for studier, der omhandler løntilskud

Lande	
Sverige	5
Tyskland	4
Storbritannien	3
Danmark	2
Belgien	2
Schweiz	1
New Zealand	1

Der er en overvægt af svenske og tyske studier, men der også studier fra Belgien, Schweiz,

New Zealand, Storbritannien og Danmark. De øvrige landes arbejdsmarked minder alle i nogen grad om Danmark, selvom der naturligvis også er forskelle. Dog har landene det til fælles, at der i alle tilfælde er tale om systemer for arbejdsløshedsforsikring, hvor der er en maksimal periode for modtagelse af understøttelse (ofte ikke afhængig af eventuel partners indkomst), samt at der ved udløbet af denne periode kan overgås til en social ydelse (i Danmark kontanthjælp), hvor der dog oftest modregnes, hvis partneren har en indkomst af en vis størrelse.

Som oversigt viser Tabel 3.2 de omtalte studier i overskriftsform.

Tabel 3.2 Oversigt over studier, der omhandler løntilskud

Studie	Land	Undersøgel-sesgruppe	Indsats	Udfald	Resultat	Def. på langtidsledig	Effektstørrelse, kort sigt	Effektstørrelse, lang sigt	Indsatskate-gori på jobef-fer.dk
Blundell et al. (2004)	Storbritan-nien	Langtidsledige unge 18-24 år	Jobsøgningsfor-løb efterfulgt af støttet beskæfti-gelse eller mid-lertidigt offentligt job eller fuldtids-uddannelse	Beskæftigelse	Signifikant positiv ef-fekt på overgang til be-skæftigelse, størst ef-fekt blandt mænd	Ledig i mindst seks måneder	10 procentpoint (brutto), 5 pro-centpoint (netto)	(ikke med)	Støttet beskæf-tigelse
Bivand et al. (2006)	Storbritan-nien	Langtidsledige over 25 år, der fortsat er ledige seks måneder efter et forløb	Løntilskud i 50 uger kombineret med fast tilknyt-tet støtteperson på jobcenter og på arbejdsplad-sen	Beskæftigelse	Ingen signifikant ef-fekt, men dog positive effekter for enkelte un-dergrupper.	Personer over 25 år, der fortsat er ledige seks måneder efter et gennemført forløb	Ingen	(ikke med)	Støttet beskæf-tigelsen; mentor
Caliendo, M. et al. (2005)	Tyskland	Alle ledige	Job creation schemes (løntil-skudsordning)	Beskæftigelse	Signifikant positiv ef-fekt af deltagelse blandt langtidsledige kvinder og mænd med mere end 52 ugers le-dighed, højt kvalifice-rede mænd samt kvin-der over 50 år	Forskellige ledigheds-perioder afgrænses (op til 13 uger, 13-52 uger og mere end 52 uger)	Negativ fasthol-delseeffekt på 10-30 procentpo-int	Kun positiv ef-fekt for kvinder i Vesttyskland på procentpoint	Støttet beskæf-tigelse
Caliendo, M. and S. Künn (2010)	Tyskland	Langtidsledige mandlige pro-gramdeltagere (sub-popula-tion)	Økonomisk støtte med henblik på at blive selv-stændig	Selvstændig eller ordi-nær lønmodtager	Signifikant positiv lang-sigtseffekt for lavtud-dannede og lavt kvalifi-cerede programdeltag-ere	Defineres ikke	(ikke med)	14-22 procent-point på be-skæftigelse eller selvstændig ef-ter 57 måneder, samt 400-600 € på indkomst	Støttet beskæf-tigelse

Studie	Land	Undersøgel- sesgruppe	Indsats	Udfald	Resultat	Def. på langtidsledig	Effektstørrelse, kort sigt	Effektstørrelse, lang sigt	Indsatskate- gori på jobef- fekter.dk
Cockx and Göbel (2004)	Belgien	Langtidsledige unge	Subsidieret beskæftigelse	Ordinær beskæftigelse	Signifikant mindre overgang til beskæftigelse første år blandt mænd (fastholdelseeffekt) og ingen signifikant effekt blandt kvinder. Efter tre år findes en signifikant positiv effekt blandt mænd på overgang til beskæftigelse. Stadig ingen effekt blandt kvinder	Ledig i mindst 12 måneder	Stor fastholdelseeffekt	Positiv effekt blandt mænd, men ikke kvinder efter tre år	Støttet beskæftigelse
Cockx, B. et al. (2013)	Belgien	Langtidsledige kvinder i alderen 18-25 år	Supplerende dagpenge i lavtlønnet deltidsjob + jobsøgning	Ustøttet fuldtidsbeskæftigelse	Ikke signifikant forskel på overgang til ordinær beskæftigelse	Ledig i mindst 9 måneder	Ingen forskel	(ikke med)	Støttet beskæftigelse
Forslund et al. (2004)	Sverige	Langtidsledige 25-63 år	Løntilskud til ansættelse af langtidsledige	Overgang til ordinærbeskæftigelse	Der er en lille fastholdelseeffekt indtil seks måneder, men derefter er der en signifikant positiv effekt af programmet, svarende til en afkortning af ledighedsperioden på knap 8 måneder	Ledig mindst 12 måneder	Lille fastholdelseeffekt	8 måneder mindre ledighed	Støttet beskæftigelse
Fredriksson and Johansson (2008)	Sverige	Langtidsledige over 20 år	Løntilskud til ansættelse af langtidsledige	Varighed af ledighed, afsluttet med overgang til ordinær beskæftigelse	Lille initial fastholdelseeffekt, men en større positiv program-effekt svarende til en afkortning af ledighedsperioden på knap 8 måneder	Ledig i mindst 12 måneder	Lille fastholdelseeffekt	8 måneders mindre ledighed (effekten er ca. den samme, uanset hvornår i ledighedsperioden, man indtræder i programmet	Støttet beskæftigelse

Studie	Land	Undersøgel- sesgruppe	Indsats	Udfald	Resultat	Def. på langtidsledig	Effektstørrelse, kort sigt	Effektstørrelse, lang sigt	Indsatskate- gori på jobef- fekter.dk
Gerfin et al. (2005)	Schweiz	Alle ledige	Tester to indsats- er: beskæfti- gelse i NGO'er og subsidieret mid- lertidig ansæt- telse i off. eller privat virksom- hed	Mindst 3 måneders ustøttet beskæftigelse og opnået indkomst	Generelt ingen klare effekter, men for lang- tidsledige er der en po- sitiv effekt af subsidie- ret privat beskæftigelse	Ledig mindst 270 dage	7-9 procentpoint, hhv. 10-15 pro- centpoint for de to ordninger.	(testes ikke)	Støttet beskæf- tigelse
Hujer and Thomsen (2010)	Tyskland	Alle ledige	Job creation schemes (løntil- skudsordning)	Ustøttet beskæftigelse	Indledningsvis fasthol- delseseffekt (lock in) og efterfølgende mere positiv, men opvejer ikke den negative initi- ale effekt	Forskellige	6-25 procentpo- int fastholdelses- effekt.	Ingen effekt	Støttet beskæf- tigelse
Perry, G. and T. Malo- ney (2007)	New Zea- land	Langtidsledige (sub-popula- tion)	Løntilskud, virk- somhedspraktik og uddannelse	Beskæftigelse	Signifikant positiv ef- fekt af alle indsats umiddelbart efter pro- gramdeltagelse. Efter 3 år har alle signifikante effekter aftaget	Ledig i mindst 26 uger	15-21 procentpo- int	Ingen effekt	Støttet beskæf- tigelse
Schüneman n et al. (2015)	Tyskland	Langtidsledige	Subsidieret be- skæftigelse/løn- tilskud	Ikke-støttet beskæfti- gelse	Ingen signifikant effekt af programmet på overgangen fra subsidi- eret til ikke-subsidieret beskæftigelse	Individet skal have væ- ret ledig i mindst 12 måneder	Ingen effekt	(ikke med)	Støttet beskæf- tigelse
Hendra et al. (2011)	Storbritan- nien	Langtidsledige (delmålgruppe)	Kombination af jobtræning/pla- cement, løntil- skud og rådgiv- ning.	Beskæftigelsesgrad, indkomst og udbetalt overførselsindkomst	Positiv effekt på såvel beskæftigelsesgrad som indkomst og min- dre udbetalt overfør- selsindkomst. Ordning- en giver samfunds- økonomisk overskud.	Ledig i mindst 18 ud af de sidste 21 måneder	2-4 procentpoint, ca. 300 GBP i indtægt	Samme som på kort sigt	Støttet beskæf- tigelse: rådgiv- ning
Hansen et al. (2013)	Danmark	Langtidsledige enlige forsør- gere	Skattefri præmie, hvis den ledige kommer i be- skæftigelse.	Antal uger i beskæfti- gelse	Der er en signifikant positiv effekt svarende til 6 ugers ekstra be- skæftigelse ud af 95 betragtede uger	Enlig forsøger + ledig eller i løntilskud i mindst 47 ud af 52 uger	6 ugers mere be- skæftigelse ud af 95 uger	(ikke med)	Støttet beskæf- tigelse

Studie	Land	Undersøgel- sesgruppe	Indsats	Udfald	Resultat	Def. på langtidsledig	Effektstørrelse, kort sigt	Effektstørrelse, lang sigt	Indsatskate- gori på jobef- fekter.dk
Sjögren and Vikström (2015)	Sverige	Langtidsledige	Løntilskud på baggrund af le- dighedsperiode	Beskæftigelse - støttet og ustøttet	Signifikant positiv ef- fekt på overgang til be- skæftigelse, størst ef- fekt blandt personer med lav uddannelse samt personer, som har modtaget løn- tilskud	Individet skal have væ- ret ledig i mindst 12 måneder	16-20 procentpo- int	Ingen effekt, for højtuddannede er der fuld for- trængning	Støttet beskæf- tigelse
Sørensen og Arendt (2014)	Danmark	Ledige, men flest langtidsle- dige	Jobrotation, hvor ledige får mulig- hed for midlerti- digt job, mens fastansatte vide- reuddannes	Tid inden overgang til ustøttet beskæftigelse	Fastholdelseeffekt indtil 6 måneder, men positiv effekt efter 12 måneder. I alt ca. 2-3 ugers tidligere over- gang til beskæftigelse	Ledige, der deltager, har i gennemsnit 81 ugers ledighed bag sig.	Fastholdelseef- fekt indtil 6 må- neder	Positiv effekt ef- ter 12 måneder. I alt 2-3 ugers tidligere be- skæftigelse	Støttet beskæf- tigelse
Nordlund, M. (2011)	Sverige	Langtidsledige - opdelte ana- lyser på hhv. alder og ud- dannelsesni- veau	ALMP-training (opkvalificering) og ALMP-em- ployment (løn- tilskud)	Tre udfaldsmål: - Sandsynligheden for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet (målt ved et ledig- hedsfrit år) - Sandsynligheden/ri- sikoen for at forlade arbejdsmarkedet - Sandsynligheden for at opnå en indkomst der svarer til ind- komstniveauet forud for ledighedsperioden	Effekten estimeres vha. Cox-regression og hazardrater. Det er søgt at tage højde for uobserveret heterogenitet/selekti- ons bias gennem for- skellige uafhængige variable. ALMP-employment: Signifikant og positiv effekt blandt de æld- ste individer (50+år) i forhold til igen at nå deres tidligere løn- niveau. De forbedrer deres chance for at opnå samme løn- niveau med 111pp	Ledig i mindst 180 dage i løbet af 1993			Støttet beskæf- tigelse

Studie	Land	Undersøgel- sesgruppe	Indsats	Udfald	Resultat	Def. på langtidsledig	Effektstørrelse, kort sigt	Effektstørrelse, lang sigt	Indsatskate- gori på jobef- fekter.dk
Strandh, M. and M. Nordlund (2008)	Sverige	Langtidsledige	ALMP-training (opkvalificering) og ALMP-employment (løn- tilskud)	Tre udfaldsmål: - Sandsynligheden for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet (målt ved et ledig- hedsfrit år) - Sandsynligheden/ri- sikoen for at forlade arbejdsmarkedet - Sandsynligheden for at opnå en indkomst der svarer til ind- komstniveauet forud for ledighedsperioden	Effekten estimeres vha. Cox-regression og hazardrater. Det er søgt at tage højde for uobserveret heterogenitet/selekti- ons bias gennem for- skellige uafhængige variable	Ledig i mindst seks måneder	Signifikante, po- sitive og kortva- rige effekter af ALMP-employ- ment på udfalds- mål 2 og 3. Signifikant nega- tiv effekt af ALMP-employ- ment på udfalds- mål 1.		Støttet beskæfti- gelse

For så vidt angår den samlede evidens for løntilskudsindsatser over for langtidsledige, tyder resultaterne i Blundell et al. (2004), Fredriksson og Johansson (2008), Gerfin et al. (2005), Perry og Maloney (2007), Hendra et al. (2011), Hansen et al. (2013), Strandh og Nordlund (2008) samt Sjögren og Vikström (2015) på en positiv effekt af løntilskud på kort sigt.

Studierne af Caliendo et al. (2005), Cockx og Göbel (2004), Forslund et al. (2004), Hujer og Thomsen (2010) samt Sørensen og Arendt (2014) tyder på en fastholdelseeffekt af studierne, dvs. en negativ effekt på kort sigt, mens studierne af Cockx et al. (2013), Bivan et al. (2006) og Schünemann et al. (2015) viser ingen effekt på kort sigt.

På lang sigt viser studierne af Caliendo og Kühn (2010), Forslund et al. (2004) samt Hendra et al. (2011) en positiv effekt, mens Cockx og Göbel (2004), Sjögren og Vikström (2015), Sørensen og Arendt (2014) og Nordlund (2011) viser positive effekter for nogle grupper. En række af studierne ser ikke på effekter på lang sigt.

Samlet set vil vi derfor konkludere, at den internationale litteratur tyder på, at der er **moderat evidens** for, at løntilskud som helhed virker for langtidsledige. Dette gælder både på kort og lang sigt, selvom antallet af studier, der ser på effekterne på lang sigt er begrænset.

Bryder man effekterne ned på løntilskud inden for forskellige områder, opnås følgende konklusioner:

- Der er **modstridende viden** om, hvorvidt løntilskudsindsatser virker bedst for kvinder eller for mænd på lang sigt.
- Der er **indikation** for, at løntilskud virker for personer med lavt uddannelsesniveau.
- Der er **indikation** for, at løntilskud virker for enlige forsørgere.
- Der er **ingen viden** om, hvorvidt løntilskud er virksom over for andre specifikke målgrupper.
- Der er **indikation** for, at visse løntilskudsordninger giver et samfundsmæssigt overskud.

3.3 Studier om virksomhedspraktik

Virksomhedspraktik indebærer, at individet udfører et konkret stykke arbejde i aktiveringsperioden (fx inden for landbrug, byggeri, infrastruktur mv.). Foranstaltninger af denne type er belyst i følgende tre studier: Liljeberg & Lundin, 2010; Eichler et al., 2002 samt Zhang 2003.

3.3.1 Gennemgang af studier

Liljeberg og Lundin (2010)

Jobbnätet ger jobb: effekter av intensifierade arbetsförmedlingsinsatser för att bryta långtidsarbetslöshet

Denne rapport evaluerer en indsats i Stockholms Län, kaldet Jobbnätet, som er en forstærket indsats over for langtidsledige (den gennemsnitlige længde af ledighedsperioden for deltagerne var over 900 dage). Indsatsen finder sted i perioden 2004-2007.

Indsatsen består i indtastning af oplysninger i en database, samtaleforløb, vejledning og rådgivning samt matching med virksomheder og praktikperioder. Formålet er at bringe langtidsledige i ustøttet beskæftigelse.

Der anvendes propensity score matching til at danne en kontrolgruppe af ledige, der ikke har deltaget. Indsatsgruppen rummer 764 individer, matchet med et tilsvarende antal individer i kontrolgruppen.

Resultaterne af analysen viser, at deltagerne i indsatsen har en større sandsynlighed for at komme i ustøttet beskæftigelse end personerne i kontrolgruppen. Studiet arbejder med en opfølgingshorisont på et år. Herefter ses en signifikant forskel på indsats- og kontrolgruppe på cirka 6 procentpoint. Effekten bliver større, når forfatterne også inkluderer resultatet af overgangen til støttet beskæftigelse (anstållningsstødd) samt såkaldte nystartsjobb. Inkluderer disse udfald er der en signifikant positiv forskel mellem indsats- og kontrolgruppe på 15 procentpoint, målt et år efter indsatsen.

Forfatterne gennemfører endvidere en cost-offset-beregning for indsatsen og finder, at den generelle besparelse på de offentlige finanser som følge af programmet udgør cirka 3.800 SEK pr. person.

Indsatsen kombinerer forskellige programmer, hvilket gør det overførbart ud fra en betragtning om, at der i en dansk kontekst kan findes tilsvarende individuelle ordninger.

Eichler, M. et al. (2002)

An evaluation of public employment programmes in the East German State of Sachsen-Anhalt

Studiet evaluerer effekterne af de tyske aktiveringsprogrammer PEP (Public Employment Programmes), som har været iværksat i staten Sachsen-Anhalt og hvor fokus er på at hjælpe individer i arbejde ved at tilbyde forskellige former for virksomhedspraktik. En PEP er gennemsnitligt af 12 måneders varighed.

Programmerne er målrettet individer, som har været ledige i 6 ud af de seneste 12 måneder. Individer med forskellige vanskeligheder i forhold til arbejdsmarkedet foretrækkes, herunder invalide (disabled), ledige over 50 år, individer under 25 år med en erhvervsuddannelse, langtidsledige samt kvinder.

I forhold til at identificere en effekt af virksomhedspraktik anvendes difference-in-difference metoder. Via one-to-one matching sammenlignes programdeltagere med en konstrueret kontrolgruppe bestående af ikke-deltagere. Datasættet består af paneldata for perioden 1991-1997, indsamlet via spørgeskema.

Udfaldsmålet, som forfatterne interesserer sig for, er sandsynlighed for ledighed, og hvorvidt denne øges eller nedbringes efter deltagelse i PEP.

Forfatterne finder en positiv, markant og signifikant effekt af virksomhedspraktik på sandsynligheden for ledighed. Denne nedbringes for både mænd og kvinder. Dog er effekten kortvarig for kvinder, mens effekten ses på længere sigt hos de mandlige programdeltagere.

Studiet evaluerer en indsats som anvendes i dag. Så på trods af, at indsats og effekt ligger tilbage i tid (1991-1997), vurderes studiet at være relevant. Det empiriske materiale består af paneldata indsamlet via spørgeskema og kan begrænse studiets overførbarehed.

Zhang, T. (2003)

Identifying treatment effects of active labour market programmes for Norwegian adults

Et norsk studie som undersøger separate effekter af tre typer af programmer inden for den aktive beskæftigelsesindsats. Studiet dækker perioden 1990-2000. En af de tre programtyper, offentlig virksomhedspraktik (*Temporary employment in public sectors*), er særligt rettet

mod langtidsledige. De to andre programtyper, som undersøges, er løntilskud og kortere og længerevarende opkvalificeringsprogrammer (labour market training programmes).

Samplet består af 115.557 ledige mænd og kvinder, som alle umiddelbart forud for den aktuelle ledighedsperiode har været i beskæftigelse.

Forfatteren benytter en varighedsmodel (competing risks hazard rate model) til at estimere effekten af indsatsen. Udfaldsmålet er i alle tre tilfælde beskæftigelse. Udfaldet måles både under og efter programdeltagelse.

Analysen viser, at der er en meget kraftig negativ effekt af offentlig virksomhedspraktik *under* programdeltagelsen (lock-in effect). Denne effekt opgøres til at være 76,8 %. Det vil sige, sandsynligheden for at komme i beskæftigelse reduceres med knap 77 %, for de som deltager i virksomhedspraktik, sammenlignet med de, som ikke deltager. Over tid aftager denne negative effekt dog. I forhold til effekterne af programmerne *efter* deltagelse ses en positiv men ikke-signifikant effekt af offentlig virksomhedspraktik. Det konkluderes således, at offentlig virksomhedspraktik, som den eneste af de tre indsatstyper, ikke viser signifikant sammenhæng mellem deltagelse i programmet og overgang til beskæftigelse.

Programmet vurderes at være overførbart til danske forhold.

3.3.2 Opsamling

De tre gennemgåede studier vedrørende virksomhedspraktik kommer fra henholdsvis Sverige, Tyskland og Norge.

Samlet evidens for indsatser af typen *Virksomhedspraktik*:

- *Kortsigtet effekt*
  - To studier finder en signifikant positiv effekt, hvoraf det ene konkluderer, at effekten er kortvarig for kvinder. Det tredje studie finder en kraftig signifikant negativ effekt på kort sigt. Samlet set vurderes der således at være en **indikation** af, at virksomhedspraktik har en effekt på kort sigt.
- *Langsigtet effekt*

Et studie finder en signifikant positiv effekt blandt mænd, et finder en generel signifikant positiv effekt, mens det sidste studie finder en positiv men ikke-signifikant effekt på længere sigte. Således giver dette ligeledes en **indikation** af, at virksomhedspraktik har en effekt på længere sigt.

Tabel 3.3 Oversigt over studier, der omhandler virksomhedspraktik

Studie	Land	Undersø- gelses- gruppe	Indsats	Udfald	Design og metode	Effekt - kortsigtet	Effekt - langsigtet	Def. på langtidsle- dig
Lilje- berg og Lundin (2010)	Sverige	Langtidsle- dige	Oprettelse af data- base; opfølgende samtaler; råd- og vejledning; matching med virk- somheder; praktik- perioder	Beskæftigelse, støttet og uøstøttet	Der anvendes pro- pensity score matching til at danne en kontrol- gruppe af ledige. Ind- satsgruppen rummer 764 individer, matchet med et tilsvarende an- tal individer i kontrol- gruppen	Positiv og signifikant forskel på indsats- og kontrolgruppe umid- delbart efter deltagelse	Mål et år efter indsæt- sen er ledighedsperio- den reduceret med 6 % i indsatsgruppen sammenlignet med kontrolgruppen. Det svarer til en afkortet ledighedsperiode på ca. tre uger	Ingen præcis definition, men delta- gerne har lange ledig- hedsforløb bag sig
Eichler, M. et al. (2002)	Øst- tyskland	Langtidsle- dige	PEP (public employ- ment programmes) Virksomheds- prak- tik	Sandsynligheden for ledighed	Effekten estimeres vha. difference-in-difference design. Via one-to-one matching sammenlignes programdeltagere med en konstrueret kontrol- gruppe bestående af ikke-deltagere	Effekten er signifikant positiv, men kortvarig for kvinder	Positiv og signifikant effekt: sandsynlighe- den for ledighed ned- bringes for mænd på længere sigt	Ledig i mindst 6 ud af 12 måne- der
Zhang, T. (2003)	Norge	Langtidsle- dige pro- gramdelta- gere (sub- population)	Offentlig virksom- hedspraktik	Årlig lønindkomst	Varighedsanalyse (com- peting risks) med kontrol for observeret og uobserveret heterogeni- tet.	<i>Under</i> programdeltagelse findes en signifikant negativ effekt af offentlig virksomhedspraktik. Så- ledes har deltagere knap 77 % mindre sandsynlighed for at komme i beskæftigelse, sammen- lignet med ikke-deltagere. <i>Efter</i> programdeltagelse findes en positiv men ikke-signifikant sam- menhæng mellem programdelta- gelse og beskæftigelse	Ikke målt	Defineres ikke

3.4 Studier om indsatser af typen vejledning og opkvalificering

Vejledning og opkvalificering inkluderer indsatser af typen:

- Samtaleforløb og dybdegående interview (Breunig et al., 2002)
- Kurser, projekter og opkvalificering af kortere eller længere varighed. Indeholder typisk elementer af intensiveret rådgivning, information om arbejdsmarkedet, kommunikationsværktøjer, hjælp til jobsøgning, besøg på arbejdspladser mv. og er ofte målrettet et specifikt jobområde (Fitzenberger et al. 2013; Freedman et al. 2008; Liljeberg & Lundin, 2010; Crepón et al., 2012; Nordlund, 2011⁴ samt Strandh & Nordlund⁵). Denne indsatstype kombineres af og til med samtaleforløb.
- Ordinær uddannelse (Stenberg & Westerlund, 2008).

I opsamlingen sondres der mellem disse tre underkategorier, når resultaterne for vejledning og opkvalificering afrapporteres.

3.4.1 Gennemgang af studier

Breunig, R. et. al. (2003)

Assisting the Long-Term Unemployed: Results from a Randomized Trial

Studiet tager udgangspunkt i et australsk lodtrækningsforsøg, som fandt sted i årene 2000-2001. Formålet er at se på, hvorvidt et intensiveret rådgivningsforløb bestående af et dybdegående interview med opfølgningssamtale kan have en effekt på målgruppens økonomiske og/eller sociale integration.

Målgruppen består af langtidsledige individer, som har været på overførselsindkomst i en periode på mindst fem år. Målgruppen rummer i alt 79.000 individer. Heraf er tilfældigt udtrukket 4.740 individer, som via lodtrækning er placeret i enten indsatsgruppen (2.940 individer) eller kontrolgruppen (1.800 individer).

Forsøget består af en skriftlig invitation til individer i indsatsgruppen til et dybdegående interview afholdt (af medarbejdere uddannet i forskningsinterview-teknikker) i sept./okt. 2000 med efterfølgende personlig opfølgningssamtale i nov./dec. 2000 og endelig telefonisk opfølgning i april 2001. Kontrolgruppen har fået tilbud om samme antal interview, forestået af et konsulentfirma.

Information fra interview er koblet med en række forskellige administrative registre, og der ses samlet på effekten af indsatsen på fem udfald, målt ved antallet af timer, som bruges på: lønnet arbejde, jobsøgning, uddannelse og opkvalificering, frivilligt arbejde og social integration (defineret ved en dummy-variabel: 1=individer, som mødes mere end en gang om ugen med venner, er medlemmer i en klub eller et andet fællesskab; 0=andet).

Til at estimere effekten anvendes propensity score matching, hvor karakteristika ved individer i indsatsgruppen (de, som har deltaget i den fulde indsats) og kontrolgruppen (de, som ville have deltaget i den fulde indsats, havde de været i indsatsgruppen) sammenlignes.

---

⁴ Studiet af M. Nordlund (2011) indeholder ligeledes en effektmåling af opkvalificering (såkaldt ALMP-training). Studiet beskrives derfor i begge afsnit (3.2 og 3.3) med fokus på de effekter, som er relevante for det enkelte afsnit.

⁵ Se note 3 – det samme gælder for studiet af Strandh og Nordlund.

Effekten måles efter tredje opfølgning foråret 2001. Analysen viser en signifikant positiv effekt for individer i indsatsgruppen på uddannelse og opkvalificering. Således har 5,3 % flere individer i indsatsgruppen brugt tid på uddannelse og opkvalificering sammenlignet med kontrolgruppen. Indsatsgruppen oplever også en højere grad af social integration sammenlignet med kontrolgruppen – forskellen er her 7,5 %. Der findes ingen signifikant effekt på antallet af timer brugt på jobsøgning, frivilligt arbejde eller lønnet arbejde. Ved hjælp af registerdata ses der ligeledes på effekten af indsatsen i juni 2001. Her ses en forskel på indsats- og kontrolgruppe, ved at individer i indsatsgruppen er mere tilbøjelige til fortsat at være på overførselsindkomst. Dette er ventet, da de formodentlig er i gang med uddannelsesaktiviteter. På kort sigt er effekten således ikke selvforsørgelse, men det forventes, at der på længere sigt vil kunne ses en positiv effekt i form af en reduktion af antal individer på overførselsindkomst. Overordnet vurderes resultatet at være signifikant positiv omend beskedent.

Hvad angår studiets overførbarhed, skal man være opmærksom på, at både indsatsen og effektmålet ligger knap 15 år tilbage. Vi vurderer dog, at studiet er af stor relevans – særligt hvad angår studiets fokus på langtidsledige, som har været ledige i en årrække. Relevansen drejer sig ligeledes om, at studiet, ud over beskæftigelse, inkluderer en række mere utraditionelle udfaldsmål, som samles under betegnelsen "social integration".

Crepón m.fl. (2012)

Training the Unemployed in France: How Does it Affect Unemployment Duration and Recurrence?

Fransk studie, der analyserer effekten af opkvalificering til ledige. Langtidsledige indgår som en del af den samlede gruppe af ledige.

Forfatterne anvender et sample med 270.000 ledighedsforløb i perioden 2001-05. Samplet er tilfældigt udtrukket fra et datasæt, som indeholder information om samtlige ledighedsforløb i Frankrig. I samplet er cirka 10 % (19.673) af ledighedsforløbene afbrudt af deltagelse i opkvalificering. Det gennemsnitlige opkvalificeringsforløb er opgjort til 124 dages varighed (godt 4 måneder).

Forfatterne benytter varighedsanalyse (timing-of-events), hvor der blandt andet ses på effekten af deltagelse i opkvalificering på overgangen fra ledighed til beskæftigelse. Der rapporteres resultater fra forskellige afprøvede modeller, og der kontrolleres for både observeret og uobserveret individuel heterogenitet.

Forfatterne finder, at opkvalificering *ikke* afkorter ledighedsperioden til fordel for beskæftigelse. Faktisk falder overgangsraten fra ledighed til beskæftigelse med 2 % umiddelbart efter deltagelse. Og set over tid bliver denne effekt kun mere negativ. 6 måneder efter afsluttet opkvalificering er overgangen fra ledighed til beskæftigelse faldet med 14 %. Dette resultat gælder både for ledige i almindelighed og for langtidsledige (defineret ud fra antallet af ledighedsforløb over de sidste to år). Forfatterne finder, at den negative effekt af opkvalificeringsforløbene kan tilskrives en fastholdelseseffekt (lock-in-effect).

Når der ses på opkvalificeringsforløbets effekt på den førstkommande beskæftigelsesperiode finder de imidlertid, at opkvalificering øver signifikant positiv indflydelse på længden af denne – både for ledige som helhed og for langtidsledige. Forfatterne konkluderer således, at der er sammenhæng mellem længerevarende opkvalificeringsforløb og længerevarende førstkommande beskæftigelsesforløb.

På trods af, at indsatsen finder sted for knap 15 år tilbage, vurderes det, at indholdet i programmet i al væsentlighed er relevant og overførbart til danske forhold.

Fitzenberger et al. (2013)

Déjà Vu? Short-Term Training in Germany 1980-1992 and 2000-2003

Artiklen udfører effektmåling af to forskellige kortvarige vejlednings- og rådgivningsforløb (short term training), der fokuseres på to programmer iværksat i perioderne henholdsvis 1980-1992 og 2000-2003. Fælles for de to programmer er et fokus på kortvarig vejledning og rådgivning. Vejlednings- og rådgivningsforløb foregår primært på skolebænken med fokus på information om længerevarende uddannelsesforløb, information om arbejdsmarkedet, kommunikation, virksomhedsbesøg samt assistance til jobsøgning.

Formålet med de korterevarende aktiveringsindsatser er at undgå de negative fastholdelses-effekter, som typisk er resultatet af længerevarende aktiveringsforløb. De kortvarige forløb har en varighed på maksimalt 12 uger. Studiet søger at identificere langsigtede effekter af de to forløb, både i forhold til overgangen til beskæftigelse (om den holder på længere sigt), og hvorvidt det øger deltagelsen i længerevarende uddannelsesprogrammer.

Der anvendes et stort administrativt register til analysen. Der stratificeres efter, hvornår de ledige påbegynder første vejlednings- og rådgivningsforløb i forhold til længden af den forløbne ledighedsperiode. Der inkluderes forløb, som påbegyndes i op til to år efter overgang til ledighed.

Der anvendes propensity score matching til at konstruere en kontrolgruppe af personer, der ikke har fået tilbud om deltagelse i de kortvarige vejlednings- og rådgivningsforløb (kontrolgruppen repræsenterer således alternativet, som består i ikke-deltagelse i vejledning og rådgivning eller deltagelse i et længerevarende uddannelsesprogram). Forfatterne estimerer average treatment effect on the treated (ATT) op imod alternativet.

Resultaterne viser, at effekten af de to programmer i forhold til overgangen til beskæftigelse er cirka lige store. Der er en lille varians i forhold til programmets specifikke fokus. Effekterne er størst, når programdeltagelse påbegyndes efter 7-12 måneders ledighed. Effekttørrelserne spænder mellem 9-17 procentpoint. Påbegyndes programmet først efter to års ledighed, er effekten fortsat positiv men mindre. I forhold til deltagelse i fremtidige uddannelsesforløb af længere varighed viser begge programmer en signifikant positiv effekt. Denne effekt er dog stærkest i det tidlige program (1980-1992).

Studiet vurderes at være relevant og interessant i kraft af dets fokus på effekten af korterevarende indsatser, som har til hensigt at nedbringe den negative fastholdelseeffekt. Indsatsen minder om ordninger i Danmark med fokus på korte afklarings- og vejledningsforløb og studiet vurderes overførbart.

Freedman et al. (2000)

The Los Angeles Jobs-First GAIN Evaluation: Final Report on a Work First Program in a Major Urban Center

Rapporten evaluerer en indsats over for modtagere af socialhjælp iværksat i perioden 1995-1998 i Los Angeles-området. Rapporten følger op på en første evaluering, som viste positive resultater af deltagelse. Fokus i denne rapport er, hvorvidt den positive tendens fortsætter to år efter programperiodens afslutning. Indsatsen i Jobs-First GAIN består først og fremmest af intensiveret rådgivning og hjælp til jobsøgning.

Hovedformålet med indsatsen er, at deltagerne kommer i job (Work First strategi), hvor tidligere indsatser i højere grad har fokuseret på at gennemføre uddannelsesforløb med fokus på basale færdigheder i engelsk og matematik. Formålet skal også ses i sammenhæng med, at en reform indførte en begrænsning på, hvor lang tid man kan modtage socialhjælp.

Indsatsen er iværksat som et lodtrækningsforsøg. I perioden april-september 1996, mødte cirka 21.000 ledige (15.683 enlige forældre og 5.048 forældre fra udsatte familier) op til en planlagt orientering om Jobs-First GAIN. Her blev de tilfældigt placeret i enten indsats- eller kontrolgruppen. For at komme i betragtning til Jobs-First GAIN har de ledige ud over ledighed skullet opfylde en række kriterier, herunder at have modtaget socialhjælp i tre til fem år.

Resultaterne er splittet op på de to målgrupper: enlige forældre og forældre fra udsatte familier. Studiet viser, at der for begge grupper er tale om en positiv effekt, hvor beskæftigelsesraten to år efter start på indsatsen ligger 10 procentpoint højere for indsatsgruppen sammenlignet med kontrolgruppen. Det gælder både for personer, der er langtids- (>24 måneder) og korttidsmodtagere af socialhjælp (se studiets tabel 4.6).

Der er igen tale om et ældre studie. Indsatsen (rådgivning og vejledning) vurderes umiddelbart at være overførbart, om end kategoriseringen af målgruppen (i henholdsvis enlige forældre og forældre fra udsatte familier) adskiller sig noget fra de kategorier, der arbejdes med i den aktive beskæftigelsesindsats i DK.

Liljeberg og Lundin (2010)⁶

Jobbnätet ger Jobb: effekter av intensifierade arbetsförmedlingsinsatser för att bryta långtidsarbetslöshet

Denne rapport evaluerer en indsats i Stockholms Län, kaldet Jobnettet, som er en forstærket indsats over for langtidsledige (den gennemsnitlige længde af ledighedsperioden for deltagerne var over 900 dage). Indsatsen finder sted i perioden 2004-2007.

Indsatsen består i indtastning af oplysninger i en database, samtaleforløb, vejledning og rådgivning samt matching med virksomheder og praktikperioder. Formålet er at bringe langtidsledige i ustøttet beskæftigelse.

Der anvendes propensity score matching til at danne en kontrolgruppe af ledige, der ikke har deltaget. Indsatsgruppen rummer 764 individer, matchet med et tilsvarende antal individer i kontrolgruppen.

Resultaterne af analysen viser, at deltagerne i indsatsen har en større sandsynlighed for at komme i ustøttet beskæftigelse end personerne i kontrolgruppen. Studiet arbejder med en opfølgningshorisont på et år. Herefter ses en signifikant forskel på indsats- og kontrolgruppe på cirka 6 procentpoint. Effekten bliver større, når forfatterne også inkluderer resultatet af overgangen til støttet beskæftigelse (*anställningsstödd*) samt såkaldte *nystartsjobb*. Inkluderer disse udfald er der en signifikant positiv forskel mellem indsats- og kontrolgruppe på 15 procentpoint målt et år efter indsatsen.

Forfatterne gennemfører endvidere en cost-offset-beregning for indsatsen og finder, at den generelle besparelse på de offentlige finanser som følge af programmet udgør cirka 3.800 SEK pr. person.

Indsatsen kombinerer forskellige programmer, hvilket gør det overførbart ud fra en betragtning om, at der i en dansk kontekst kan findes tilsvarende individuelle ordninger.

---

⁶ Studiet inkluderes ligeledes under vejledning og opkvalificering grundet kombinationen af forskellige programmer som ud over virksomhedspraktik inkluderer samtaleforløb, vejledning og rådgivning.

Nordlund, M. (2011)

Who are the lucky ones? Heterogeneity in the outcomes of ALMPs (Active Labour Market Programmes)

Et svensk studie, som ser på effekterne af den aktive beskæftigelsesindsats defineret ved to typer af indsatser: ALMP-training, som sigter på at forbedre individets human kapital gennem opkvalificeringskurser, og ALMP-employment, som placerer den arbejdsløse i støttet beskæftigelse (løntilskud)⁷. I gennemgangen her afrapporteres effekterne af opkvalificering (ALMP-training).

Studiet indeholder 51.559 langtidsledige, defineret ved ledighed i mindst 180 dage i 1993. Ledighedsperioden er påbegyndt i 1993. Studiet tager udgangspunkt i, at langtidsledige er en heterogen gruppe, og at effekter af en aktiv beskæftigelsesindsats bør studeres med dette for øje. Hensigten er at se på, hvordan individets alder og uddannelsesniveau påvirker muligheden for at omsætte den aktive beskæftigelsesindsats til styrkede ressourcer. Studiet ser på effekter i op til ti år efter programdeltagelse.

Der arbejdes med tre udfaldsmål:

1. Sandsynligheden for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet (målt ved et ledighedsfrit år – ikke kumuleret over tid)
2. Sandsynligheden/risikoen for at forlade arbejdsmarkedet
3. Sandsynligheden for at opnå en indkomst der svarer til indkomstniveauet forud for ledighedsperioden (årlig indkomst beregnes i 1991-satser, beregnet ved hjælp af forbrugerprisindekset).

Analyserne er gennemført på administrative registerdata for perioden 1993-2005. Effekterne af deltagelsen vurderes ved at se på overgange fra ledighed til udfaldsmålene ved hjælp af Cox-regression og hazardrater.

Analyserne viser, at deltagelse i ALMP-training har størst effekt blandt yngre (de forbedrer deres chance for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet med 37 procentpoint). Med hensyn til uddannelsesniveaus betydning for effekten viser analyserne, at veluddannede, på længere sigt, har større udbytte af deltagelse i ALMP-training end lavere uddannede, hvad angår stabil tilknytning til arbejdsmarkedet. Der er en umiddelbar men aftagende effekt blandt lavere uddannede.

Studiet ser på en indsats af ældre dato, men ser på effekter i op mod ti år efter påbegyndt indsats. Det er interessant at inkludere det helt langsigtede perspektiv. Indsatserne kan findes i en dansk kontekst og vurderes at kunne overføres. Studiet arbejder med utraditionelle udfaldsmål og argumenterer ligeledes for, at gruppen af langtidsledige – i forhold til aktivering – bør betragtes som en heterogen gruppe.

Stenberg, A. and O. Westerlund (2008)

Does comprehensive education work for the long-term unemployed?

Et svensk studie, som ser på effekterne af et stort aktiveringsprogram målrettet langtidsledige. Programmet (Adult Education Initiative=AEI) består af videregående voksenundervisning (henholdsvis upper secondary level og compulsory level). Studiet sammenligner effek-

---

⁷ Resultaterne vedrørende effekten af løntilskud beskrives i dette afsnit og inkluderes selvstændigt i opsamlingen sammen med studiet af Strandh og Nordlund (2011), for hvilket der gælder samme note.

terne af deltagelse i AEI, deltagelse i kortere og længerevarende opkvalificeringskurser (Labour Market Training=LMT) og ingen programdeltagelse. Udfaldsmålet opgøres i årlig lønindkomst.

Studiet inkluderer et sample (51.051) af langtidsledige defineret ved at have været registreret i den svenske arbejdsløshedsdatabase i minimum to år (1996 og 1997). De fordeler sig på de tre sammenligningsgrupper: deltaget i AEI (5.774 individer), deltaget i LMT (7.098 individer) og ikke-deltagelse (38.178 individer). Der kontrolleres for selektions bias i forhold til sammenligningsgrupperne.

Effekten estimeres først ved hjælp af OLS regression efterfulgt af såkaldt "backcasting" regression. Effekterne er målt inden for de første tre år efter programdeltagelse. Det er ikke muligt i studiet at tage højde for drop-out. Programdeltagelse skal således tolkes som, at programmet er påbegyndt snarere end afsluttet.

Når der sammenlignes med individer, som ikke har deltaget i et program, antyder resultatet, at to til fire semestre på upper secondary level medfører en positiv effekt på lønindkomst. Der er ingen effekt af undervisning på compulsory level, ej heller af undervisning på upper secondary level, hvis det begrænses til kun et enkelt semester.

Når det sammenlignes med individer, som har deltaget i LMT, viser analysen, at deltagelse i LMT har en større effekt på lønindkomsten.

Analysen antyder således, at AEI er et bedre alternativ end inden programdeltagelse, men et ringere alternativ end LMT.

Forfatterne vurderer, at udgifterne ved AEI udlignes ved den øgede efterfølgende lønindkomst blandt deltagende, mens deltagelse i LMT bidrager med et overskud i forhold til programudgifter.

Programmet vurderes at være overførbart til danske forhold.

Strandh, M. and M. Nordlund (2008)

Active Labour Market Policy and Unemployment Scarring: A Ten-year Swedish Panel Study
Et svensk studie, som ser på langvarige effekter af to programtyper inden for den aktive beskæftigelsesindsats: ALMP-training (opkvalificering) og ALMP-employment (løntilskud). Begge programtyper rummer et antal enkeltstående indsatser. I gennemgangen her afrapporteres effekterne af opkvalificering (ALMP-training).

Samplet består af 51.535 individer, som var langtidsledige (defineret ved ledighed i mindst seks måneder) i 1993, og som ikke oplevede ledighed i 1992. Effekterne måles i op til ti år efter programdeltagelse.

Der arbejdes med tre udfaldsmål:

1. Sandsynligheden for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet (målt ved et helt ledighedsfrit år – ikke kumuleret over tid)
2. Sandsynligheden/risikoen for at forlade arbejdsmarkedet
3. Sandsynligheden for at opnå en indkomst, der svarer til indkomstniveauet forud for ledighedsperioden (årlig indkomst beregnes i 1991-satser, beregnet ved hjælp af forbrugerprisindekset).

I forhold til at undgå selektions bias anvendes dels information om individernes beskæftigelse i året forud for ledighedsperioden og desuden den såkaldte Heckman two-step procedure. Effekterne estimeres ved hjælp af Cox regression og hazardrater.

Analyserne viser en signifikant og positiv effekt på udfaldsmål 3. ALMP-training øger således sandsynligheden for at opnå en indkomst, der svarer til indkomstniveauet forud for ledighedsperioden. Med hensyn til sandsynligheden for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet (udfaldsmål 1) finder forfatterne langvarige positive effekter af ALMP-training. Endeligt finder de, at ALMP-training reducerer risikoen for helt at forlade arbejdsmarkedet.

Forfatterne konkluderer samlet, at ALMP-training er en langsigtet investering i individets human kapital med en tilsvarende langsigtet effekt.

Se ovenfor (Nordlund, 2011) i forhold til vurdering af overførbarehed.

3.4.2 Opsamling

De otte gennemgåede studier kommer fra fem forskellige lande, jf. Tabel 3.4.

Tabel 3.4 Oprindelsesland for studier, der omhandler indsatser af typen vejledning og opkvalificering, underinddelt på vejledning og rådgivning, ordinær uddannelse samt opkvalificering

Lande	Samtaleforløb	Ordinær uddannelse	Kurser, projekter og opkvalificering	I alt
Sverige		X	X X X	4
Tyskland			X	1
USA			X	1
Australien	X			1
Frankrig			X	1

Samlet evidens for indsatser af typen *samtaleforløb*:

- Kun et enkelt studie ser isoleret set på effekten af samtaleforløb og dybdegående interview. Efter indsatsen findes på kort sigt en signifikant og positiv effekt på enkelte udfaldsmål. 5,3 pct. flere i indsatsgruppen er således, efter deltagelse i fuld indsats, i gang med uddannelse/opkvalificering mens 7,9 pct. flere oplever såkaldt "social integration". De langsigtede effekter er ikke målt. Studiet **indikerer** således, at samtaleforløb og dybdegående interview på kort sigt kan være en virkningsfuld foranstaltning over for langtidsledige på enkelte udfaldsmål.

Samlet evidens for indsatser af typen *kurser, projekter og opkvalificering*:

- Seks studier kan grupperes under denne type indsats. Samlet set og hver især indeholder studierne kombinationer af en række forskellige indsatser, hvoraf nogle har karakter af at være meget jobspecifikke (fx information om efterspørgsel på arbejdsmarkedet), mens andre er mere generelle (fx kommunikationsværktøjer).

I det første studie finder forfatterne en meget negativ kortsigtet effekt (lock-in-effekt) mens effekten på længere sigt findes at være signifikant og positiv. Det andet studie finder signifikant positive effekter på kort sigt, særligt for yngre langtidsledige og ligeledes positive langsigtede effekter for højt uddannede. Det tredje studie finder generelt

signifikante, positive og langsigtede effekter. Fjerde, femte og sjette studie finder positive og signifikante effekter på både kort og lang sigt, dog med variationer i forhold til timingen i indsatsen samt med lidt forskellige udfaldsmål. Med forbehold for, at kurser, projekter og opkvalificering rummer en enorm variation i sammensætning af indsatser, vurderes der at være **stærk evidens** for, at der kan opnås en både kortvarig og langsigtet effekt af denne type foranstaltning for langtidsledige.

Samlet evidens for indsatser af typen *ordinær uddannelse*:

- Blot et enkelt studie ser på effekten af ordinær uddannelse. Resultatet viser, at der på lang sigt er en signifikant og positiv effekt på årlig lønindkomst, dog med forbehold for der gennemføres minimum to til fire semestre på højeste niveau. Studiet **indikerer** således, at ordinær uddannelse, for enkelte langtidsledige personer, kan være en virksomhedsfuld foranstaltning.

Som oversigt viser Tabel 3.5 de omtalte studier i overskriftsform.

Tabel 3.5 Oversigt over studier, der omhandler indsatser af typen vejledning og opkvalificering

Studie	Land	Undersøgesgruppe	Indsats	Udfald	Design og metode	Effekt - kortsigtet	Effekt - langsigtet	Def. på langtidslidig	Indsatskategori, jobeffekter.dk
Breunig, R. et al. (2003)	Australien	Langtidslidige	Dybdegående interview med opfølgning	Lønnet arbejde; job-søgning; uddannelse og opkvalificering; frivilligt arbejde; social integration	Randomiseret forsøg med indsatsgruppe (2.940 individer) og kontrolgruppe (1.800 individer) Effekt estimeres ved hjælp af Propensity score matching	Signifikant positiv effekt på uddannelse og opkvalificering samt social integration 5,3 % flere i indsatsgruppen er, efter deltagelse i fuld indsats, i gang med uddannelse/opkvalificering 7,9 % flere oplever, efter deltagelse i fuld indsats, social integration.	Ikke målt	Ledig i mindst fem år	Samtaler

Studie	Land	Under-søgel-ses-gruppe	Indsats	Udfald	Design og metode	Effekt - kortsig-tet	Effekt - langsigtet	Def. på lang-tidsledig	Indsats-kategori, jobeffek-ter.dk
Crepón m.fl. (2012)	Frankrig	Alle le-dige	Opkvalificering (kursusaktivitet – <i>training</i> - som imødekommer konkrete kompetencer inden for et jobområde)	Hazardraten for overgang fra ledighed til beskæftigelse	Varighedsanalyse (ti-ming-of-events) med kontrol for observeret og uobserveret heterogenitet	Opkvalificering forlænger ledighedsperioden for alle ledige som deltager – også langtidsledige	Målt seks måneder efter deltagelse i opkvalificering er effekten på længden af ledighedsperioden yderligere negativ. Dog finder forfatterne, at opkvalificering øver signifikant positiv effekt på førstkommande beskæftigelsesperiode, da denne forlænges. Så et langt opkvalificeringsforløb forlænger den efterfølgende ledighedsperiode men forlænger også den førstkommande beskæftigelsesperiode	Kumuleret ledighedsperiode over de sidste 24 måneder	Kurser, projekter og opkvalificering
Fitzenberger et al. (2013)	Tyskland	Langtidsledige (Sub-population)	To kortvarige programmer bestående af: rådgivning, vejledning, information om længerevarende praktikforløb, information om arbejdsmarkedet, kommunikation virksomhedsbesøg samt assistance til jobsøgning	Overgang til beskæftigelse og overgang til længerevarende opkvalificeringsprogrammer	Der anvendes propensity score matching til at konstruere en kontrolgruppe. Forfatterne estimerer average treatment effect on the treated (ATT) op imod kontrolgruppen	Størst effekt når programdeltagelse påbegyndes efter 7-12 måneders ledighed. Effektstørrelserne spænder mellem 9-17 procentpoint. Påbegyndes programmet først efter to års ledighed er effekten fortsat positiv men mindre	I forhold til deltagelse i fremtidige opkvalificeringsforløb af længere varighed viser begge programmer en signifikant positiv effekt. Denne effekt er dog stærkest i det tidlige program (1980-1992)	Ingen præcis definition	Kurser, projekter og opkvalificering

Studie	Land	Undersøgesgruppe	Indsats	Udfald	Design og metode	Effekt - kortsigtet	Effekt - langsigtet	Def. på langtidsledig	Indsatskategori, jobeffekter.dk
Freedman et al. (2000)	USA	Modtagere af socialhjælp (hhv. landtids- og korttidsmodtagere)	Intensiveret rådgivning og hjælp til jobsøgning	Beskæftigelse	Randomiseret forsøg med indsatsgruppe og kontrolgruppe (fordelt på ca. 21.000 individer)	Effekten på kort sigt (målt umiddelbart efter programdeltagelse) er evalueret i et tidligere studie. Findes også signifikant og positiv.	Signifikant positiv effekt målt to år efter indsatsstart. Forskellen på indsats- og kontrolgruppen er på ca. 10 pp.	Over 24 måneder på socialhjælp	Kurser, projekter og opkvalificering
Liljeberg og Lundin (2010)	Sverige	Langtidsledige	Oprettelse af database; opfølgende samtaler; råd- og vejledning; matching med virksomheder; praktikperioder	Beskæftigelse, støttet og ustøttet	Der anvendes propensity score matching til at danne en kontrolgruppe af ledige. Indsatsgruppen rummer 764 individer, matchet med et tilsvarende antal individer i kontrolgruppen	Positiv og signifikant forskel på indsats- og kontrolgruppe umiddelbart efter deltagelse.	Målt et år efter indsatsen er ledighedsperioden reduceret med 6 % i indsatsgruppen sammenlignet med kontrolgruppen. Det svarer til en afkortet ledighedsperiode på ca. tre uger.	Ingen præcis definition, men deltagerne har lange ledighedsforløb bag sig	Kurser, projekter og opkvalificering
Nordlund, M. (2011)	Sverige	Langtidsledige - opdeltede analyser på hhv. alder og uddannelsesniveau	ALMP-training (opkvalificering) og ALMP-employment (løntilskud)	Tre udfaldsmål: - Sandsynligheden for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet (målt ved et ledighedsfrit år) - Sandsynligheden/risikoen for at forlade arbejdsmarkedet - Sandsynligheden for at opnå en indkomst, der svarer til indkomstniveauet forud for ledighedsperioden	Effekten estimeres vha. Cox-regression og hazardratier. Det er søgt at tage højde for uobserveret heterogenitet/selektions bias gennem forskellige uafhængige variable	ALMP-training: Signifikant og positiv effekt af deltagelse blandt yngre (under 24 år). De forbedrer deres chance for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet med 37 pp. Mindre effekter for de resterende aldersgrupper	Signifikant, positiv og langvarig effekt af ALMP-training blandt højt uddannede (øget chance for stabil tilknytning med 23-25 pp)	Ledig i mindst 180 dage i løbet af 1993	Kurser, projekter og opkvalificering

Studie	Land	Undersøgesgruppe	Indsats	Udfald	Design og metode	Effekt - kortsigtet	Effekt - langsigtet	Def. på langtidsledig	Indsatskategori, jobeffekter.dk
Stenberg, A and O. Westerlund (2008)	Sverige	Langtidsledige	Videregående voksenuddannelse	Årlig lønindkomst	OLS regression og Backcasting regression og sammenligningsgrupper (individer deltaget i virksomhedspraktik - <i>labour market training/LMT</i> - og individer uden programdeltagelse). Det er søgt at tage højde for uobserveret heterogenitet/selektions bias gennem forskellige uafhængige variable	Ikke målt	Sammenlignet med ingen programdeltagelse finder studiet en signifikant positiv effekt ved deltagelse i 2-4 semesters videregående voksenundervisning på højeste niveau. Sammenlignet med deltagelse i virksomhedspraktik finder studiet, at dette (virksomhedspraktik) medfører større lønindkomst. Effekten er målt inden for tre år efter programdeltagelse	Individet skal have været ledig i 366 dage i 1996 og 365 dage i 1997	Ordinær uddannelse
Strand, M. and M. Nordlund (2008)	Sverige	Langtidsledige	ALMP-training (opkvalificering) og ALMP-employment (løntilskud)	Tre udfaldsmål: - Sandsynligheden for en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet (målt ved et ledighedsfrit år) - Sandsynligheden/risikoen for at forlade arbejdsmarkedet - Sandsynligheden for at opnå en indkomst, der svarer til indkomstniveauet forud for ledighedsperioden	Effekten estimeres vha. Cox-regression og hazardrater. Der er søgt at tage højde for uobserveret heterogenitet/selektions bias gennem forskellige uafhængige variable	Ikke målt	Signifikante, positive og langvarige effekter af ALMP-training på udfaldsmål 1, 2 og 3.	Ledig i mindst seks måneder	Kurser, projekter og opkvalificering

4 Indsatser over for personer i risiko for langtidsledighed

Dette afsnit indeholder en gennemgang af studier over indsatser, der er særligt rettet imod personer, der er i risiko for langtidsledighed. Afsnittet indledes med en kort diskussion omkring definitionen af gruppen. Herefter gennemgås de fundne studier, og til sidst kommer en opsamling om den mulige evidens på områder.

4.1 Definition af "personer i risiko for langtidsledighed"

I forskellige lande er der forskellige metoder til at identificere personer i risiko for langtidsledighed. I nogle lande anvendes et profileringsværktøj, hvor den lediges karakteristika, for så vidt angår alder, uddannelsesbaggrund, arbejdsmarkedshistorie og evt. etnisk baggrund, ligger til grund for vurdering af den lediges risiko for langtidsledighed. Den foretagne vurdering kan enten være subjektivt foretaget af en medarbejder ved jobcentre eller lignende, eller den kan være "objektiv" i form af en statistisk estimeret sammenhæng.

I andre tilfælde er der ikke tale om en helt så stringent definition af personer i risiko for langtidsledighed, idet der snarere er tale om en viden om, at personer med lav uddannelse eller en bestemt arbejdsmarkedshistorie (fx gentagne ledighedsforløb) har en forhøjet risiko for at blive langtidsledige. I begge tilfælde har vi dog valgt at medtage studierne.

I dette review ses der kun på studier, hvor gruppen "personer i risiko for langtidsledighed" er bredt funderet. Det vil sige, der er foretaget en vurdering af, om personerne er i risiko. Det ville også være en mulighed at definere gruppen smallere, fx ud fra helbredskriterier, uddannelsesniveau eller etnicitet. Sådanne smalle definitioner ville imidlertid indebære en separat litteratursøgning inden for hvert af disse områder, hvilket ligger uden for rammerne af dette review. Der er imidlertid gennemført flere danske litteraturoversigter, hvor der ses på indsatser over for udsatte ledige, og der henvises til disse med hensyn til de smallere målgrupper (se fx Arendt og Pozzoli, 2014 eller Graversen, 2011).

4.2 Studier om indsatser over for personer i risiko for langtidsledighed

Under denne overskrift er det lykket at finde i alt fire studier, der ser på indsatser over for gruppen af personer i risiko for langtidsledighed.

4.2.1 Gennemgang af studier

Black et al. (2003)

Is the threat of reemployment services more effective than the services themselves? Evidence from random assignment in the UI system

Amerikansk studie, der ser på effekten af profilering af ledige til at allokere ledige til et program. Der er tale om, at profilering bruges til at udvælge de ledige, der er målgruppen, ud fra at de vurderes til at være i risiko for langtidsledighed. Imidlertid er der ikke ressourcer til, at alle potentielle deltagere kan få indsatsen, så der sker en lodtrækning imellem de

allokerede, der har en marginal score (alle med profileringscore større end den marginale får indsatsen).

Programmet bestod i fx assistance til jobsøgning, beskæftigelsesrådgivning, jobsøgningsworkshops og oplæringsprogrammer. Kontrolgruppen har ikke nogle af disse tilbud, men har blot det sædvanlige tilbud.

Data til programmet stammer fra Kentucky fra 1994 til 1996, hvor medarbejdere i de enkelte geografiske områder tildelte en score til hver ny ledig. Imidlertid er det ikke den samme marginale score i alle områder, hvilket udvider den samlede gruppe af potentielle deltagere i studiet. I alt 1.236 kommer med i deltagergruppen, mens 745 kommer med i kontrolgruppen.

Der estimeres en fixed effect-regression, hvor der kontrolleres for karakteristika, der er fælles for hver lodtrækningsgruppe over tid, men som kan variere på tværs af lodtrækningsgrupperne. Dette skyldes, som nævnt, at der er stor forskel fra område til område på, hvilken score der trækkes lod på.

Analysen i artiklen fokuserer på fire succesmål: Antallet af uger på arbejdsløshedsunderstøttelse, modtaget beløb i arbejdsløshedsunderstøttelse, andelen, som oplever, at understøttelsen udløber samt indtjening i året efter påbegyndelsen af ledighedsperioden.

Forfatterne viser, at deltagelse i programmet reducerer længden af modtagelse af arbejdsløshedsunderstøttelse med 2,2 uger, hvilket svarer til, at deltagerne i gennemsnit modtager 143 USD mindre i understøttelse. Derudover forøges indtjeningen i det efterfølgende år med cirka 1.000 USD. Der er ikke signifikant forskel på andelen, der oplever udløb af understøttelse imellem indsats- og kontrolgruppen. Da indsatsen er meget billig, kan den nemt passere en cost-benefit test.

Artiklen ser også på, om indsatsen har effekt i op til seks kvartaler efter opstart, men det tyder ikke på, at der er forskel på deltagere og kontrolgruppen, når man ser ud over de første to til tre kvartaler. Andelen af ledige deltagere, er signifikant lavere end for kontrolgruppen i de første tre kvartaler, mens indtjeningen er større for deltagerne i de først to kvartaler. Herefter er der ikke signifikant forskel på grupperne.

Thomsen (2009)

Explaining the employability gap of short-term and long-term unemployed persons

Et tysk studie, hvori der foretages en komparativ analyse mellem kortvarigt ledige (som repræsenterer high employability) og langtidsledige. Studiet identificerer en række individuelle forhold, som påvirker chancen for at finde et job.

Studiet kombinerer registerdata med surveydata fra 2006 indeholdende viden om bl.a. soft skills (fx lærenemhed), hvad man som individ er villig til at ofre for et job, sundhedstilstand, vigtigheden af venner, selvvaluerede chancer for at finde job, samt en række barrierer for job, såsom økonomisk gæld, forpligtelser i relation til pasning af børn eller ældre og alkohol- eller andet misbrug. I alt 3.800 personer var med i grunddata, men artiklen ser kun på de arbejdsduelige ledige samt udelukker personer over 57 år. I alt består analysedatasættet herefter af cirka 1.300 mænd og cirka 600 kvinder.

I estimationen fokuseres på forskellen i beskæftigelse imellem kort- og langtidsledige, og denne forskel forklares ved hjælp af såvel register- som surveyoplysningerne i en simpel regressionsanalyse.

Forfatteren fremhæver tre vigtige og signifikante fund: Formelle færdigheder, herunder formel uddannelse, forklarer kun en lille del (2 %) af forskellen i beskæftigelse blandt de to grupper, barrierer i form af gæld (4 % for mænd), omsorgsforpligtelser (6 % for kvinder) samt misbrug (2 %) forklarer en væsentlig del af forskellen, og endelig forklarer individets selvvalgte sundhedstilstand (4-5 %) en stor del af forskellen. Endelig forklarer de selvrapporterede arbejdsmuligheder (dvs. hvor mange timer, man kan arbejde) cirka 8 % af forskellen, idet de langtidsledige i mindre grad føler sig i stand til at påtage sig fuldtidsarbejde.

Forfatteren argumenter for, at man bør tage højde for disse forhold, når den aktive beskæftigelsesindsats over for langtidsledige designes.

Altmann et al. (2015)

Learning about Job Search. A Field Experiment with Job Seekers in Germany

Artiklen beskriver og analyserer et eksperiment i Tyskland, hvor cirka 54.000 nyregistrerede ledige i 2010-11 blev tilfældigt fordelt imellem en indsats- og en kontrolgruppe. Indsatsgruppen fik tilsendt en brochure med beskrivelse om den nuværende arbejdsmarkedssituation samt evidensbaseret viden om, hvilke indsatser og effekter der findes i forbindelse med jobsøgning, herunder fx varighedsafhængighed og metoder til effektiv jobsøgning. Den sidste del af informationsmaterialet indeholdt oplysninger om viden, der dækker resultater om livsglæde, sundhed og stabilitet af personlige forhold i forbindelse med ledighed.

Brochuren blev udsendt i perioden oktober 2010 til januar 2011. Deltagerne modtog typisk brochuren 4-8 uger efter at have registreret sig som ledig – forsinkelsen skyldtes, at der går tid, inden ledighedsregistreringen kan ses i de føderale registre. I tre bølger blev tilfældigt udtrukket 10.000 ledige og 30.000 til kontrolgruppen, og der blev udvalgt tyske statsborgere (for at undgå sprogproblemer) og personer imellem 25 og 55 år. Der er tale om "intention-to-treat"-analyse, da forfatterne jo ikke kan vide, om de, der har modtaget brochuren, rent faktisk har læst den. Cirka to tredjedele af de udtrukne havde allerede fundet job, inden de modtog brochuren, så derfor blev analysedatasættet på i alt cirka 13.000 i deltagergruppen og cirka 40.000 i kontrolgruppen.

Metoden i sammenligningen er på grund af lodtrækningsdesignet ret simpel, idet der blot sammenlignes resultat for deltagergruppen og kontrolgruppen. Generelt finder forfatterne kun små effekter af indsatsen. For den generelle population af ledige findes således kun insignifikante, men dog positive, effekter på antallet af dage i beskæftigelse og samlet lønindkomst (begge dele set over et år).

Artiklen betragter også i en særskilt analyse personer i risiko for langtidsledighed. Disse identificeres ud fra en estimation, hvor sandsynligheden for langtidsledighed estimeres på baggrund af en række baggrundskarakteristika. Personer med en høj score i denne estimation tages ud til en separat analyse. For gruppen af personer med høj risiko for langtidsledighed findes en signifikant effekt på i alt fem dages ekstra beskæftigelse og cirka 450 € ekstra i indtjening over et år. Den største del af effekten optræder i det andet halvår af ledighedsperioden, hvor deltagerne har en smule mere beskæftigelse end kontrolgruppen. Artiklen ser ikke på længere varende effekter af indsatsen.

Rosholm og Svarer (2004)

Estimating the Threat Effect of Active Labour Market Programmes

Dansk studie, der estimerer "trusseffekten" af aktiveringsprogrammer, det vil sige effekten af udsigten til aktivering, hvilket må kunne siges at være personer i "risiko for langtidsledighed" (der opereres dog ikke med nogen fast definition af denne gruppe).

Datasættet består af oplysninger fra danske registerdata i perioden 1998-2002. Der anvendes en 50 %-stikprøve af alle ledige dagpengemodtagere i alderen 25-59 år. Derudover fjernes også ledighedsforløb, der varer under fire uger, fra stikprøven, da disse kan være midlertidige afskedigelser. Endelig udvælges kun de ledighedsforløb, hvor den ledige ikke i de foregående 52 uger har været ledig. Dette betyder, at alle ledige i stikprøven har et års ledighed, inden de skal tage del i aktivering (under de daværende regler). I alt giver dette cirka 55.000 ledige med 93.000 ledighedsperioder.

Af de inkluderede ledighedsforløb ender cirka 14 % med deltagelse i en eller anden form for aktivering, hvoraf næsten tre fjerdedele er uddannelsesaktivering.

Forfatterne ser på, om der er en større overgang fra ledighed til beskæftigelse i perioden op til, at de ledige skal i tvungen aktivering efter 52 uger. Der estimeres overgangsrater (hazard) for overgang til beskæftigelse, hvor der kontrolleres for demografiske variable, a-kasse-medlemskab (dvs. faglig baggrund) samt modtagelse af offentlige overførsler op til to år før observationsperioden. Forfatterne finder som hovedresultat, at den gennemsnitlige ledighedsperiode bliver cirka tre uger kortere som følge af effekten.

Der er en smule forskel på, hvilket program man deltager i, og trusseleffekten er størst for personer, der skal i privat jobtræning, hvor den reducerer ledighedsperioden med fire uger i gennemsnit, mens den for personer, der skal i offentlig jobtræning, kun reducerer perioden med en uge i gennemsnit. Endelig er reduktionen for uddannelsesaktivering på to uger.

4.2.2 Opsamling

Af de fire studier, der er med i dette afsnit, omhandler de to Tyskland, mens de to sidste kommer fra henholdsvis USA og Danmark. I to tilfælde ses på trusselseffekten ved at skulle deltage i obligatoriske programmer som en del af ledighedsforløbet, men i det ene tilfælde findes også en selvstændig programeffekt.

Tabel 4.1 viser en oversigt over de gennemgåede studier.

Hvis Beskæftigelsesministeriets videnshierarki anvendes, opnås følgende konklusioner:

- Der er **moderat evidens** for, at truslen om deltagelse i aktive forløb under ledighedsperioden virker fremmende på overgangen til beskæftigelse.
- Der er **moderat evidens** for, at information om arbejdsmarkedssituationen og gode råd i forbindelse med jobsøgning virker for personer med risiko for langtidsledighed.

Tabel 4.1 Oversigt over studier vedrørende indsatser rettet imod personer i risiko for langtidsledighed

Studie	Land	Undersøgelles-gruppe	Indsats	Udfald	Resultat	Def. på langtidsledig/ risiko for langtidsledighed	Effekt, kort sigt	Effekt, lang sigt	Indsatskategorier, job-effekter.dk
Black et al. (2003)	USA	Ledige i risiko for langtidsledighed (udvalgt til programdeltagelse på baggrund af profilering)	Assistance til jobsøgning; beskæftigelsesrådgivning; jobsøgningsworkshops; oplæringsprogrammer	Antal ugers modtagelse af understøttelse, modtaget beløb i understøttelse, andel der oplever udløb af understøttelse og samlet indkomst i året efter registrering som ledig	Deltagelse reducerer længden af modtagelse af arbejdsløshedsunderstøttelse og forøger indtjeningen	Profileringsscore for risiko for langtidsledighed.	2,2 ugers mindre ledighed, 143 USD mindre modtaget understøttelse, 1.000 USD højere indtjening første år	Ingen effekt ud over tre kvartaler	Jobsøgningskurser, mentor
Thomsen, S. L. (2009)	Tyskland	Kortvarigt ledige og langtidsledige mellem 18 og 57 år	Komparativ analyse af individuelle forhold, som påvirker chancen for beskæftigelse	Beskæftigelse	Signifikante fund: Formel uddannelse forklarer en mindre del af forskellen mellem de to gruppers beskæftigelseschancer. Barrierer i form af gæld, misbrug og omsorgsforpligtelser forklarer en væsentlig del af forskellen. Individets selv-vurderede sundhedstilstand forklarer en stor del af forskellen	Ledig i mindst 12 måneder	Barrierer i form af gæld (mænd) og omsorg (kvinder) samt mulighed for at påtage sig fuldtidsjob	(ikke med)	Generelle effekter
Altmann et al. (2015)	Tyskland	Alle ledige med delundersøgelser for ledige med risiko for langtidsledighed	Information om arbejdsmarked og strategier for jobsøgning via uddelt brochure	Antal dage i beskæftigelse samt lønindkomst set over 52 uger	Signifikant større beskæftigelse over det næste år blandt personer i risiko for langtidsledighed, når der sammenlignes med en matchet kontrolgruppe	Estimeret sandsynlighed/tidligere langtidsledighed/tidligere lav løn		(ikke med)	Øvrig beskæftigelsesmæssig, undervisnings-, social- og sundhedsmæssig støtte
Rosholm og Svarer (2004)	Danmark	Alle ledige	Trussel om aktivering	Beskæftigelse	Den gennemsnitlige ledighedsperiode bliver tre uger kortere – størst trusselseffekt for personer, som skal i privat jobtræning	Ledige, der har været ledige længe nok til at stå over for en snarlig aktivering (tæt på 1 år efter daværende regler)		(ikke med)	Motivations-effekt

5 Konklusion

Dette review indeholder en oversigt over studier, der ser på arbejdsmarkedsindsatser målrettet langtidsledige eller personer i risiko for langtidsledighed. Litteraturreviewet er afgrænset til at se på effekter af indsatser over for langtidsledige, som ikke umiddelbart har andre udfordringer i forhold til arbejdsmarkedet end ledighed (såkaldt *arbejdsmarkedsparate*). I litteraturreviewet har vi som udgangspunkt forsøgt at identificere studier med indsatser målrettet denne delmængde af den samlede gruppe af langtidsledige. Denne sondring mellem arbejdsmarkedsparat/ikke-arbejdsmarkedsparat findes imidlertid oftest ikke i studier fra andre lande, hvilket betyder, at det i de tilfælde, hvor studiets population ikke er grundigt beskrevet, er vanskeligt at vurdere, om studierne, oversat til danske forhold, kun omfatter den arbejdsmarkedsparate del eller alle langtidsledige.

I alt indgår 28 studier, hvoraf de 24 omhandler studier med indsatser over for langtidsledige, mens 4 omhandler studier med indsatser over for personer i risiko for langtidsledighed.

Litteratursøgningen resulterede i blot tre relevante danske studier. Dette skyldes, at en række danske studier af effekter af beskæftigelsesindsatsen ikke eksplicit ser på langtidsledige, men ser på hele gruppen af ledige under ét. Ud fra sådanne studier er det vanskeligt at udtale sig om, hvorvidt en given indsats også har virkning over for langtidsledige.

For så vidt angår konklusionerne på studiet, så har vi anvendt Beskæftigelsesministeriets videnshierarki (se bilag 1) til at vurdere den samlede evidens.

Størstedelen af reviewet beskæftiger sig med indsatser, der er rettet imod personer, der allerede er langtidsledige. De indsatser, som er repræsenteret i de inkluderede studier, er kategoriseret efter den danske sondring mellem løntilskud, virksomhedspraktik og vejledning og opkvalificering.

Resultater

For ordninger med *løntilskud* er der **moderat evidens** for, at denne foranstaltningstype virker for langtidsledige. Dette gælder både på kort og lang sigt, selvom antallet af studier, der ser på effekterne på lang sigt er begrænset.

Bryder man effekterne ned på løntilskud inden for forskellige områder, opnås følgende konklusioner:

- Der er **modstridende viden** om, hvorvidt løntilskudsindsatser virker bedst for kvinder eller for mænd på lang sigt.
- Der er **indikation** for, at løntilskud virker for personer med lavt uddannelsesniveau.
- Der er **indikation** for, at løntilskud virker for enlige forsørgere.
- Der er **ingen viden** om, hvorvidt løntilskud er virksom over for andre specifikke målgrupper.
- Der er **indikation** for, at visse løntilskudsordninger giver et samfundsmæssigt overskud.

Samlet evidens for indsatser af typen *Virksomhedspraktik*:

- *Kortsigtet effekt*: To studier finder en signifikant positiv effekt, hvoraf det ene konkluderer, at effekten er kortvarig for kvinder. Det tredje studie finder en kraftig signifikant negativ effekt på kort sigt. Samlet set vurderes der således at være en **indikation** af, at virksomhedspraktik har en effekt på kort sigt.

- *Langsigtet effekt:* Et studie finder en signifikant positiv effekt blandt mænd, et finder en generel signifikant positiv effekt, mens det sidste studie finder en positiv men ikke-signifikant effekt på længere sigt. Således giver dette ligeledes en **indikation** af, at virksomhedspraktik har en effekt på længere sigt.

Samlet evidens for indsatser af typen *samtaleforløb*:

- Kun et enkelt studie ser isoleret set på effekten af samtaleforløb og dybdegående interview. Efter indsatsen findes på kort sigt en signifikant og positiv effekt på enkelte udfaldsmål. 5,3 pct. flere i indsatsgruppen er således, efter deltagelse i fuld indsats, i gang med uddannelse/opkvalificering mens 7,9 pct. flere oplever såkaldt "social integration". De langsigtede effekter er ikke målt. Studiet **indikerer** således, at samtaleforløb og dybdegående interview på kort sigt kan være en virksomhedsfuld foranstaltning over for langtidsledige på enkelte udfaldsmål.

Samlet evidens for indsatser af typen *kurser, projekter og opkvalificering*:

- Seks studier kan grupperes under denne type indsats. Samlet set og hver især indeholder studierne kombinationer af en række forskellige indsatser, hvoraf nogle har karakter af at være meget jobspecifikke (fx information om efterspørgsel på arbejdsmarkedet), mens andre er mere generelle (fx kommunikationsværktøjer).

I det første studie finder forfatterne en meget negativ kortsigtet effekt (lock-in-effekt), mens effekten på længere sigt findes at være signifikant og positiv. Det andet studie finder signifikant positive effekter på kort sigt, særligt for yngre langtidsledige og ligeledes positive langsigtede effekter for højt uddannede. Det tredje studie finder generelt signifikante, positive og langsigtede effekter. Fjerde, femte og sjette studie finder positive og signifikante effekter på både kort og lang sigt, dog med variationer i forhold til timingen i indsatsen samt med lidt forskellige udfaldsmål. Med forbehold for, at kurser, projekter og opkvalificering rummer en enorm variation i sammensætning af indsatser, vurderes der at være **stærk evidens** for, at der kan opnås en både kortvarig og langsigtet effekt af denne type foranstaltning for langtidsledige.

Samlet evidens for indsatser af typen *ordinær uddannelse*:

Blot et enkelt studie ser på effekten af ordinær uddannelse. Resultatet viser, at der på lang sigt er en signifikant og positiv effekt på årlig lønindkomst, dog med forbehold for der gennemføres minimum to til fire semestre på højeste niveau. Studiet **indikerer** således, at ordinær uddannelse, for enkelte langtidsledige personer, kan være en virksomhedsfuld foranstaltning.

Sidste del af reviewet omhandler studier, der ser på indsatser rettet imod personer, der er i forhøjet risiko for at blive langtidsledige. Fra disse studier er konklusionen:

- Der er **moderat evidens** for, at truslen om deltagelse i aktive forløb under ledighedsperioden virker fremmende på overgangen til beskæftigelse.
- Der er **moderat evidens** for, at information om arbejdsmarkedssituationen og gode råd i forbindelse med jobsøgning virker for personer med risiko for langtidsledighed.

Med hensyn til den økonomiske gevinst ved de enkelte ordninger, så er der kun gennemført få cost-benefit-analyser af indsatser over for langtidsledige. Dog tyder de få studier, der er gennemført, på, at især oplysende indsatser (som er ret billige) kan have et positivt samfundsøkonomisk afkast.

For så vidt angår evidensen, der kan udtrækkes af studierne på området, så synes det generelle billede at være, at der er blandende resultater med hensyn til effektiviteten af arbejdsmarkedsindsatsen – dette gælder også for de inkluderede danske studier. Dette er i tråd med andre litteraturoversigter, som også har svært ved at konkludere meget entydigt (dog tyder det meste evidens på, at private jobtræningsforløb har positiv effekt). Skal man komme med en forsigtig sammenligning, tyder resultaterne i nærværende review på, at arbejdsmarkedsindsatser set under et er mere virksomme over for langtidsledige end over for den samlede gruppe af ledige – hvilket måske heller ikke er så underligt givet, at gruppen af langtidsledige ofte har sværere ved selv at komme tilbage i job.

5.1 Diskussion og forbehold

I forbindelse med gennemførelsen af dette litteraturreview har vi anvendt de kriterier for inklusion og eksklusion, der blev gennemgået i afsnit 2 af rapporten, og de medtagne analyser, der ligger til grund for ovenstående konklusioner, hviler således på et metodisk solidt grundlag. Alligevel er der grund til at diskutere to forbehold, som også delvist er blevet fremhævet under gennemgangen af de enkelte studier:

Litteratursøgningen til dette review begrænsedes til at medtage studier fra 2000 og frem. Imidlertid vedrører flere af de medtagne studier evalueringsperioder, der ligger før 2000, hvorfor nogle af programmerne ligger op til 18 år tilbage. Arbejdsmarkedsforhold, institutionelle rammer, fx dagpengeperiode og lignende, samt sammensætningen af gruppen af langtidsledige er noget anderledes i dag end i 1990'erne. Derfor skal overførslen af resultater fra disse studier ske med nogen forsigtighed.

Selvom visse studier således ligger nogle år tilbage, er indholdet af mange af de studerede programmer dog ret sammenlignelig med tilsvarende programmer i dag eller inden for de seneste år. Dette gælder i særdeleshed for løntilskudsprogrammer, som i grove træk har meget samme struktur uanset tidspunkt og sted, idet der er tale om, at ledige ansættes i en stilling, hvor noget af lønudgiften refunderes fra staten.

Litteratur

Aftale om en reform af beskæftigelsesindsatsen d. 18. 6. 2014, ses på Beskæftigelsesministeriets hjemmeside: <http://bm.dk/da/Aktuelt/Politiske%20aftaler/Forlig-om-reform-af-beskaeftigelsesindsatsen.aspx#>.

Altmann, S., Falk, A., Jäger, S. & Zimmermann, F. (2015). *Learning about job search. A field experiment with job seekers in Germany* (IZA discussion paper no. 9040), Bonn: Institute for the Study of Labor (IZA).

Arendt, J. N. (2013). *Effekter af kurser med vejledning og særligt tilrettelagt opkvalificering for ledige. En oversigt over danske og internationale kvantitative studier*, Rapport, København: KORA, Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Analyse og Forskning.

Arendt, J. N. & Pozzoli, D. (2014). *Effekter af beskæftigelses- og uddannelsesrettede indsatser for ikke-vestlige ledige indvandrere. En oversigt over danske og internationale kvantitative studier*, København: KORA.

Beskæftigelsesministeriet (2010): *Langtidsledighed. Faktaark*. København: Arbejdsmarkedstyrelsen, tilgængelig: [file:///C:/Users/anno/Downloads/Faktaark_langtidsledigheden%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/anno/Downloads/Faktaark_langtidsledigheden%20(3).pdf).

Bivand, P., Brooke, B., Jenkins, S. & Simmonds, D. (2006), *Evaluation of StepUP Pilot: Final Report* (Department for Work and Pensions Research Report No 337), London: Centre for Economic and Social Inclusion.

Black, D. A., Smith, J. A., Berger, M. C. & Noel, B. J. (2003). Is the Threat of Reemployment Services More Effective Than the Services Themselves? Evidence from Random Assignment in the UI System, *American Economic Review*, 93(4): 1313-1327.

Blundell, R., Meghir, C., Costa Dias, M. & Van Reenen, J. (2004). Evaluating the Employment Impact of a Mandatory Job Search Program, *Journal of the European Economic Association*, 2(4): 569-606.

Breunig, R., Cobb-Clark, D. A., Dunlop, Y. and Terrill, M. (2003), Assisting the Long-Term Unemployed: Results from a Randomised Trial, *Economic Record*, 79(244): 84-102.

Buckland, M. & Gey, F. (1994). The relationship between recall and precision, *Journal of the American Society for Information Science*, 45(1): 12-19.

Caliendo, M., Hujer, R. & Thomsen, S. L. (2005). *The Employment Effects of Job Creation Schemes in Germany: A Microeconomic Evaluation* (IZA Discussion Paper No. 1512), Bonn: Institute for the Study of Labor (IZA).

Caliendo, M. & Künn, S. (2010). *Start-Up Subsidies for the Unemployed: Long-Term Evidence and Effect Heterogeneity* (IZA Discussion Paper No. 4790), Bonn: Institute for the Study of Labor (IZA).

Cockx, B. & C. Göbel (2004). *Subsidized employment for young long-term unemployed workers - an evaluation*. Manuscript. Tilgængelig: http://www.iza.org/en/webcontent/teaching/summerschool_html/7thsummer_school_files/ss2004_goebel.pdf.

- Cockx, B., Goebel, C., & Robin, S. (2013). Can income support for part-time workers serve as a stepping-stone to regular jobs? An application to young long-term unemployed women. *Empirical Economics*, 44(1): 189-229.
- Crepón, B., Ferracci, M. & Fougère, D. (2012). Training the unemployed in France: How does it affect unemployment duration and recurrence? *Annales d'Economie et De Statistique*, (107-108): 175-199.
- Danmarks Statistik (2014), *Langtidsledighed. Introduktion til begrebet* (notat af Jesper Grunnet-Lauridsen), København: Danmarks Statistik.
- Eichler, M., & Lechner, M. (2002). An evaluation of public employment programmes in the East German state of Sachsen-Anhalt, *Labour Economics*, 9(2): 143-186.
- Fitzenberger, B., Orlanski, O., Osikominu, A. & Paul, M. (2013). Déjà Vu? Short-term training in Germany 1980–1992 and 2000–2003, *Empirical Economics*, 44(1): 289–328.
- Forslund, A., Johansson, P. & Lindqvist, L. (2004). *Employment subsidies. A fast lane from unemployment to work?* (IFAU working paper 2004:18), Uppsala: Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU).
- Fredriksson, P. & Johansson, P. (2008), Dynamic treatment assignment: The consequences for evaluations using observational data, *Journal of Business & Economic Statistics*, 26: 435-445.
- Freedman, S., Knab, J. T., Gennetian, L. A. & Navarro, D. (2000). *The Los Angeles Jobs-First GAIN Evaluation: Final Report on a Work First Program in a Major Urban Center*, New York: Manpower Demonstration Research Corporation Report.
- Gerfin, M., Lechner, M., & Steiger, H. (2005). Does subsidised temporary employment get the unemployed back to work? An econometric analysis of two different schemes, *Labour Economics*, 12(6), 807-835.
- Graversen, B. K. (2011). *Tættere på arbejdsmarkedet? Om effektmåling af beskæftigelsesindsatsen for ikke-arbejdsmarkedsparede ledige* (SFI Rapport 11:11), København: SFI.
- Hansen, A. O., Rosholm, M., Schultz, E. A., & Svarer, M. (2013). *Evaluering af jobpræmieordningen for enlige forsørgere*. STAR analyserapport, [København: Kraka & Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering].
- Hendra, R., Riccio, J. A., Dorsett, R., Greenberg, D. H., Knight, G., Phillips, J., Robins, P. K., Vegeris, S. & Walter, J. (2011). *Breaking the low-pay, no-pay cycle: Final evidence from the UK Employment Retention and Advancement (ERA) demonstration* (Research Report No 765), Sheffield: Department for Work and Pensions.
- Hujer, R. & Thomsen, S. L. (2010). How do the employment effects of job creation schemes differ with respect to the foregoing unemployment duration?, *Labour Economics*, 17(1): 38-51.
- Liljeberg, L. & Lundin, M. (2010). *Jobbnätet ger jobb: effekter av intensifierade arbetsförmedlingsinsatser för att bryta lång-tidsarbetslöshet*. (IFAU Rapport 2010:2), Uppsala: Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU).

Nordlund, M. (2010). *Long-term unemployment scarring and the role of labour market policies: The case of Sweden in the 1990s* (Avhandling doktorgrad - Umeå Universitet, 2010), Umeå: Sociologiska institutionen, Umeå Universitet.

Nordlund, M. (2011). Who are the lucky ones? Heterogeneity in active labour market policy outcomes, *International Journal of Social Welfare*, 20(2): 144-155.

Perry, G. & Maloney, T. (2007). Evaluating active labour market programmes in New Zealand, *International Journal of Manpower*, 28(1): 7-29.

Powers, D. M. W. (2011). Evaluation: From Precision, Recall and F-Measure to ROC, Informedness, Markedness & Correlation, *Journal of Machine Learning Technologies*, 2(1): 37-63.

Romeu Gordo, L. & Wolff, J. (2010). *Creating employment or keeping them busy: an evaluation of training programs for older workers in Germany* (DZA Diskussionspapiere 49), Berlin: Deutsches Zentrum für Altersfragen.

Rosholm, M. & Svarer, M. (2004). *Estimating the Threat Effect of Active Labour Market Programmes* (IZA Discussion Paper No. 1300), Bonn: Institute for the Study of Labor (IZA).

Schünemann, B., Lechner, M. & Wunsch, C. (2015), Do Long-Term Unemployed Workers Benefit from Targeted Wage Subsidies? *German Economic Review*, 16(1): 43-64.

Sjögren A. & J. Vikström (2015). How long and how much? Learning about the design of wage subsidies from policy discontinuities, *Labour Economics*, 34: 127-37.

Stenberg, A. & Westerlund, O. (2008). Does comprehensive education work for the long-term unemployed?, *Labour Economics*, 15(1): 54-67.

Strandh, M. & Nordlund, M. (2008). Active Labour Market Policy and Unemployment Scarring: A Ten-year Swedish Panel Study. *Journal of Social Policy*, 37(3): 357-382.

Sørensen, K. L. & Arendt, J. (2014). *Effekter af ansættelse som jobrotationsvikar*. København: KORA.

Thomsen, S. L. (2009). Explaining the Employability Gap of Short-Term and Long-Term Unemployed Persons, *Kyklos*, 62(3): 448-478.

Zhang, T. (2003). *Identifying Treatment Effects of Active Labour Market Programmes for Norwegian Adults*. Oslo: Department of Economics, University of Oslo.

Bilag 1 Beskæftigelsesministeriets videnshierarki

Bilagstabel 1.1 Beskæftigelsesministeriets videnshierarki

Overordnet vidensniveau	Detaljeret vidensniveau	Kriterier
Evidens	Stærk evidens	En overvægt på tre eller flere studier med høj kvalitet og/eller et forskningsbaseret review viser resultater, der går i samme retning.
	Moderat evidens	En overvægt på to studier af høj kvalitet viser resultater, der går i samme retning.
Indikation	Indikation	En overvægt på et studie af høj kvalitet eller flere studier med begrænset kvalitet viser resultater, der går i samme retning.
Ingen viden/ effekt	Modstridende viden	Studier viser resultater, der går i forskellig retning. Ingen overvægt.
	Ingen viden	Ingen eller få studier med begrænset kvalitet viser resultater. Ingen overvægt.

Kilde: Reproduceret fra Arendt (2013)

Det er denne udgave af Beskæftigelsesministeriets videnshierarki, der ligger til grund for de konklusioner med hensyn til evidens, der drages i rapporten.

Som det også er nævnt i afsnit 2 af rapporten, er alle studier, der er medtaget i dette review af høj kvalitet, hvorfor denne faktor ikke bliver begrænsende i forhold til at drage konklusioner om evidens i henhold til videnshierarkiet.

Bilag 2 Kort beskrivelse af metodebegreber

Dette bilag indeholder en kort beskrivelse af en række af de metodebegreber, der omtales i hovedteksten i afsnit 3 og 4. Beskrivelsen er tænkt som et supplement til de læsere, der måtte være lidt dybere interesseret i de anvendte statistiske metoder.

Propensity score matching (PSM)

PSM gennemføres ved at estimere sandsynligheden for at være med en i deltagergruppe (fx deltagelse i et arbejdsmarkedsprogram) på baggrund af en række baggrundskarakteristika. Den estimerede sandsynlighed kaldes propensity score. Ved udvælgelse af kontrolgruppen anvendes herefter de personer, som har en propensity score, der er tættest på en person i deltagergruppen.

Det er også muligt at anvende mere end en kontrolperson til hver person i deltagergruppen. I sådanne tilfælde vælges da de personer, der er tættest på i propensity score.

Dynamisk matching

Ved dynamisk matching forstås, at der udføres matching (oftest af propensity score typen), hvor der tages hensyn til tidspunktet for, hvornår indsatsen udføres. Inden for arbejdsmarkedsprogrammer er det et særligt problem, fx i forbindelse med aktivering, da ledige, der ikke er blevet aktiveret på et bestemt tidspunkt typisk vil blive det senere, hvis de ikke forinden er kommet i beskæftigelse. Derfor vil sådanne ledige ikke være gode deltagere i en kontrolgruppe.

Den dynamiske matching udføres i princippet på samme måde som propensity score matching, idet der dog blot opereres med forskellige mulige kontrolgrupper, alt efter hvilket tidspunkt indsatsen er givet på.

One-to-one matching

Princippet bag denne matching-type er det samme som for de øvrige typer af matching, nemlig at finde en kontrolperson, der i så høj grad som muligt ligner en deltager. Ved one-to-one matching er der imidlertid ikke tale om en estimeret sandsynlighed, men derimod at man vælger en person, som på alle observerede karakteristika er *identisk* med deltageren.

Denne metode sikrer altså i princippet, at kontrolpersoner og deltagere er helt ens, men bagsiden af medaljen er, at der er tale om en metode, der kun kan anvendes, hvis man ikke har alt for mange observerede karakteristika – ellers er det simpelthen ikke muligt at finde en identisk person til kontrolgruppen.

Proportional hazard og mixed proportional hazard (MPH)

MPH er en generalisering af den almindelige hazardfunktion. Ved estimation af en proportional hazardmodel antages det, at de observerbare karakteristika påvirker hazardraten i en proportional form. Denne model kaldes også Cox-modellen efter dens opfinder. Fordelen ved denne funktionelle form er, at man kan estimere indflydelsen af de observerbare karakteristika uden at kende den præcise funktionelle form for grundhazarden.

Ved MPH specificeres yderligere en variabel, som skal tage højde for uobserverede karakteristika, men ellers er estimationsmetoden den samme.

Ved en competing risk hazard estimation tages der højde for, at der er flere mulige afgange i estimationen. Det kan fx i forbindelse med arbejdsmarkedsindsatser være, at der er mulighed for afgang fra ledighed til enten støttet beskæftigelse, ustyttet beskæftigelse eller ud af arbejdsstyrken.

Difference-in-differences (DiD) estimation

Princippet i en DiD-estimation er, at man observerer udfaldet for to grupper i to perioder. Deltagergruppen er personer, som observeres både før og efter implementeringen af indsatsen. Kontrolgruppen består af individer, der (endnu) ikke er berørt af indsatsen og er observeret på samme tidspunkt. Effekten af indsatsen estimeres herefter som forskellen mellem ændringen i udfaldet mellem de to grupper.

Den grundlæggende antagelse bag DiD-estimationen er, at de to grupper ville have udviklet sig parallelt, hvis der ikke havde været en indsats (parallel trend-antagelse), hvorfor effekten netop kan estimeres som forskellen imellem det forventede outcome for gruppen, der har været udsat for indsatsen, og det faktisk observerede outcome.

Instrumentvariabel (IV) estimation

Ved en estimation med instrumentvariable anvendes en (eller flere) variable som "erstatning" for en ellers tiltænkt variabel i en regressionsanalyse. Grunden til, at man ikke kan anvende den variabel, der ellers var tiltænkt, er, at denne variabel ikke er uafhængig af venstresidevariablen i regressionen, dvs. udfaldsvariablen.

Ved IV-estimation anvendes oftest en to-trins regression, hvor man først regresserer den oprindelige tiltænkte variabel på instrumentvariablen. Herefter bruges de estimerede, predikterede værdier fra denne regression på den plads i den oprindelige regression, der ellers var til den oprindelige variabel.

Bilag 3 Dokumentation af litteratursøgning

Dette bilag indeholder dokumentation af den gennemførte systematiske litteratursøgning til reviewet.

Generelt er der søgt med tidsbegrænsningen 2000-2015, og sprogene engelsk, dansk, norsk, svensk.

Litteratursøgningen blev udført i slutningen af juni og begyndelsen af juli 2015.

Sociological Abstracts:

Limits: From 2000 to 2015; Language: Danish, English, Norwegian, Swedish, peer reviewed

Søgning 1, d. 25.6.2015:

#1 SU.EXACT.EXPLODE("Unemployment") OR unemploy*[All fields]: 4244

#2 SU.EXACT.EXPLODE("Welfare Recipients") OR (SU.EXACT.EXPLODE("Social Welfare") OR SU.EXACT.EXPLODE("Welfare Services")) OR Social assistance*[All fields]: 4187

#3 (1 OR 2): 8171

#4 SU.EXACT("Employment") OR SU.EXACT("Employment Opportunities"): 5238

#5 (3 AND 4): 934

#6 SU.EXACT("EFFECTS") OR SU.EXACT("Intervention") OR SU.EXACT("Development Programs") OR SU.EXACT("Social Programs") OR SU.EXACT("Educational Programs") OR SU.EXACT("Result/Results") OR Impact*[in title]: 15.515

#7 (5 AND 6): 129 fund

#8 SU.EXACT("Quantitative Methods") OR SU.EXACT("Statistics") OR (Quantit* OR Statistic*[All fields]): 71.340

#9 (7AND 8): 44 fund, til Refworks

(SU.EXACT.EXPLODE("Probability" afprøvet i samme kombination som de øvrige på linje med #4: Gav 18 resultater – ikke relevante på nær én som haves fra den tidligere søgning...)

Søgning 2, d. 26.6.2015:

#1 (SU.EXACT.EXPLODE("unemployment") OR unemployed*[All fields] AND (longterm* OR longterm*[All fields]): 327

#2 SU.EXACT.EXPLODE("Welfare Recipients") OR (SU.EXACT.EXPLODE("Social Welfare") OR SU.EXACT.EXPLODE("Welfare Services")) OR Social assistance*[All fields] AND (longterm* OR longterm*[All fields]): 241

#3 (1 OR 2): 531

#4 (SU.EXACT("Employment") OR SU.EXACT("Employment Opportunities")) OR SU.EXACT("Education"): 8.169

#5 (3 AND 4): 100

#6 SU.exact("EFFECTS") OR SU.EXACT("Intervention") OR SU.EXACT("Development Programs") OR SU.EXACT("Social Programs") OR SU.EXACT("Educational Programs") OR SU.EXACT("Result/Results") OR Impact*(All fields): 40.052

#7 (5 AND 6): 26

#8 SU.EXACT.EXPLODE("Quantitative Methods") SU.EXACT.EXPLODE("Econometric Analysis") OR (Quantit* OR Statistic*[All fields]): 23.237

#8 (7 AND 8): 10 fund, til Refworks

EconLit:

Limits: From 2000 to 2015; Language: Danish, English, Norwegian, Swedish, peer reviewed

Søgning 1, d. 25.6.2015:

#1 (SU.exact("UNEMPLOYMENT") OR SU.exact("UNEMPLOYMENT 01189")) OR Unemployment*[All fields]: 23.516

#2 (SU.exact("WELFARE") OR PER.exact("WELFARE SERVICES") OR SU.exact("SOCIAL WELFARE") OR "Welfare recipient"[All fields] OR SU.exact("SOCIAL ASSISTANCE") OR "Social assistance"[All fields]: 7004

#3 (1 OR 2): 29.982

#4 SUBJECT.exact("Employment") OR SUBJECT.exact("Employment Opportunities") OR SUBJECT.exact("Education"): 15.160

#5 (3 AND 4): 4.868

#6 SU.exact("EFFECTS") OR (SU.exact("PROGRAMS") OR SU.exact("PROGRAMS 04553")) OR Evaluation* OR (program* OR impact*) OR (effect* OR result*) OR intervention*: 264.018

#7 (5 AND 6): 2.758

#8 (SU.exact("STATISTICS") OR SU.exact("STATISTICS 04367")) OR (SU.exact("ECONOMETRICS") OR ORG.exact("ECONOMETRICS")) OR Quantitative*[All fields]: 11.989

#9 (7 AND 8): 76 fund, til Refworks

Søgning 2, d. 26.6.2015:

#1 ((Unemploy* OR Social assistance* OR Welfare) AND (long-term* OR longterm*)) [All fields]: 15.292

#2 (Employ* OR Job* OR Work*) [All fields]: 94.452

#3 (1 AND 2): 1351

#4 (Effect* OR Impact* OR Intervention* OR Program* OR Result*) [All fields]: 260.162

#5 (3 AND 4): 974

#6 (Quantitative* OR Econometric* OR Statistic*) [All fields]: 68.508

#7 (5 AND 6): 174, til Refworks

Søgning 3, 29.6.2015:

Samme søgning som ovenfor, #2 erstattet med Education*: 46, til Refworks

Søgninger nedenfor foretaget d. 29.6. – 1.7.2015

Social Science Citation Index (Web of Science):

Limits: From 2000 to 2015; Language: Danish, English, Norwegian, Swedish

#1 TS=(unemployment) OR TS=(unemployed) OR TS=(long-term unemployment) OR TS=(long-term unemployed) OR TS=(welfare) OR TS=("social assistance"): 53.950

#2 TS=(employment) OR TS=(job opportunit*) OR TS=(job probabilit*) OR TS=(education): 240.041

#3 (1 AND 2): 12.590

#4 TITLE: (Effect*) OR TITLE: (Impact*) OR TITLE: (Intervention*) OR TITLE: (Program*) OR TITLE: (Result*)

#5 (3 AND 4): 1.811

#6 TS=(quantitative) OR TS=(econometric*) OR TS=(statistic*): 157.717

#7 (5 And 6): 225, begrænset geografisk til : (USA OR SPAIN OR ENGLAND OR SCOTLAND OR GERMANY OR NORWAY OR NORTH IRELAND OR CANADA OR NETHERLANDS OR IRELAND OR SWEDEN OR ITALY OR SWITZERLAND OR CZECH REPUBLIC OR ICELAND OR DENMARK OR GREECE OR AUSTRALIA OR FINLAND OR NEW ZEALAND OR BELGIUM OR FRANCE),

- yderligere begrænset til: RESEARCH AREAS (BUSINESS ECONOMICS OR SOCIAL ISSUES OR PUBLIC ADMINISTRATION OR SOCIAL WORK OR SOCIOLOGY OR GOVERNMENT LAW OR 'SOCIAL SCIENCES OTHER TOPICS' OR EDUCATION /EDUCATIONAL RESEARCH OR 'MATHEMATICAL METHODS IN SOCIAL SCIENCES' OR MATHEMATICS: 105, til Refworks

DanBib (fællesbase for danske biblioteker)

#1 (arbejdsløs? og år>2000) eller (ledig? og år>2000) eller (dagpenge? og år>2000) eller (kontanthjælp? og år>2000):

#2 (beskæftigelse? og år>2000) eller (job? og år>2000) eller (arbejde? og år>2000) eller (uddannelse? og år>2000)

#3 (1 OG 2): 3024

#4 (indsats? og år>2000) eller (program? og år>2000) eller (effekt? og år>2000) eller (resultat? og år>2000): 221.215

#5 (3 OG 4): 252

#6 (statistik? og år>2000) eller (statistisk? og år>2000) eller (kvantitativ? og år>2000) eller (ekonometrisk? og år>2000) eller (econometric? og år>2000): 30.130

#7 (5 OG 6): 5 fund, til Refworks

Søgeresultat #5 gennemset og heraf 36 fund overført til Refworks til videre gennemsyn

Den Danske Forskningsdatabase. Tidsbegrænset til 2000- 2015:

#1 (arbejdsløs? = ledig? = langtidsledig? = dagpenge? = kontanthjælp?) OG (effekt? = resultat? = intervention? = program? = indsats?): 15 fund, gennemset, 2 valgt til Refworks (flere haves i forvejen)

#2 (risiko? = risk? OG langtidsledig? = long-term unemploy?): 16 fund, gennemset, 6 valgt til Refworks

Libris (Sverige)

Tidsbegrænset til 2000- 2015:

#1 arbetslös* effekt*[Alle felter]: 60 fund, gennemset, 10 valgt til Refworks

#2 arbetslös* insats*[Alle felter]: 26 fund, gennemset, 1 valgt til Refworks (flere haves i forvejen)

BibSys (Norge)

Tidsbegrænset til 2000- 2015:

#1 Emne = arbejdsløs? og utvalgte felt = effekt? eller utvalgte felt = innsats?: 242 fund

#2 Emne = arbeidsmarkedstiltak: 178 fund

#3 Emne = langtidsledig?: 25 fund

Alle fund gennemset, i alt 16 i Refworks til videre gennemsyn

OECD-ILibrary:

#1 In title: 'long-term unemployment' , Restricted to Language English, 2000-2015: 84 fund, gennemset, 4 til Refworks

#2 Browse by theme: Employment, 2 til Refworks

**Det Nationale Institut
for Kommuner og Regioners
Analyse og Forskning**

Købmagergade 22
1150 København K
E-mail: kora@kora.dk
Telefon: 444 555 00